

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКОВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ, ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА
ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

ПРАКТИЧНИЙ ПОРАДНИК
до виконання випускних робіт
за програмою підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
закладів професійної освіти

*(категорії слухачів: директори, заступники директорів,
методисти, викладачі професійно-теоретичної підготовки,
майстри виробничого навчання, старші майстри, вихователі
гуртожитків, соціальні педагоги, практичні психологи
закладів професійної освіти)*

Укладачі:

Грибовська Ю.М. – завідувачка
кафедри, канд. екон. наук, доцентка

Кучеренко І.А. – професорка кафедри,
д. пед. наук, професорка

Хмарна Л.В. – доцентка кафедри,
докторка філософії

Геревенко А.М. – старший викладач
кафедри

Біла Церква 2026

Практичний порадник до виконання випускних робіт за програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної освіти (категорії слухачів: директори, заступники директорів, методисти, викладачі професійно-теоретичної підготовки, майстри виробничого навчання, старші майстри, вихователі гуртожитків, соціальні педагоги, практичні психологи закладів професійної освіти) / укладачі: Ю.М. Грибовська, І.А. Кучеренко, Л.В. Хмарна, А.М. Геревенко. Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти. Біла Церква: БІНПО, 2026. 80 с.

Рецензенти:

Герасименко Юлія Сергіївна – завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, докторка економічних наук, доцентка;

Лаврут Ольга Олександрівна – професорка Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, докторка історичних наук, доцентка.

Друкується за рішенням Вченої ради Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол № 1 від 20 січня 2026 р.).

Затверджено на засіданні кафедри технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти (протокол засідання кафедри № 1 від 7 січня 2026 р.).

У практичному пораднику подано комплексні методичні рекомендації щодо підготовки, оформлення та захисту випускних робіт слухачами курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної освіти. Видання розроблено з урахуванням чинних нормативно-правових документів у сфері професійної освіти, сучасних тенденцій розвитку освітнього простору, процесів цифрової трансформації, впровадження інклюзивного підходу та орієнтації на потреби регіонального й національного ринку праці.

У пораднику систематизовано рекомендований перелік тем випускних робіт для різних категорій слухачів (директорів, заступників директорів, методистів, викладачів професійно-теоретичної підготовки, майстрів виробничого навчання, старших майстрів, вихователів гуртожитків, соціальних педагогів, практичних психологів закладів професійної освіти), подано зразки структур, орієнтовні плани й алгоритми виконання робіт, визначено вимоги до їх змістового наповнення, обсягу, оформлення, використання науково-методичного апарату, а також критерії та процедури публічного захисту. Значну увагу приділено забезпеченню практичної спрямованості випускних робіт, інтеграції результатів власної професійної та управлінської діяльності слухачів, застосуванню компетентнісного підходу, сучасних освітніх технологій і цифрових інструментів у процесі підготовки результатів дослідження.

Матеріали порадника мають прикладний характер і спрямовані на формування єдиних підходів до організації та оцінювання результатів підвищення кваліфікації слухачів, підвищення якості випускних робіт, розвитку професійної, управлінської, методичної та інноваційної компетентностей педагогічних і управлінських працівників закладів професійної освіти. Використання порадника сприяє підвищенню рівня науково-методичної культури педагогів, удосконаленню практики самоаналізу та рефлексії професійної діяльності, а також впровадженню результатів випускних робіт у діяльність закладів освіти.

Практичний порадник адресовано директорам і заступникам директорів закладів професійної освіти, методистам, викладачам професійно-теоретичної підготовки, майстрам виробничого навчання, старшим майстрам, вихователям гуртожитків, соціальним педагогам, практичним психологам, а також науково-педагогічним працівникам, які здійснюють науково-методичний супровід програм підвищення кваліфікації.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8
II. РЕКОМЕНДОВАНИЙ АЛГОРИТМ РОБОТИ НАД ВИПУСКНОЮ РОБОТОЮ	10
III. СТРУКТУРА ВИПУСКНОЇ РОБОТИ	13
3.1. Основні вимоги до написання випускної роботи.....	10
3.2 Основні вимоги академічної доброчесності при підготовці випускної роботи	15
IV. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ	16
V. ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	18
VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ	62
ГЛОСАРІЙ	71

ВСТУП

У сучасній системі неперервної освіти самостійна навчальна діяльність є фундаментальним інструментом опанування змісту програм підвищення кваліфікації для керівного та педагогічного складу закладів професійної освіти. Вона реалізується як безперервний процес на всіх етапах підвищення кваліфікації, незалежно від обраного формату навчання.

Підсумковим етапом інтенсифікації професійних знань є підготовка та захист випускної роботи, відповідно до навчальних планів курсів підвищення кваліфікації. Підготовка випускної роботи – це простір для індивідуальної освітньої траєкторії **директорів, заступників директорів, методистів, викладачів професійно-теоретичної підготовки, майстрів виробничого навчання, старших майстрів, вихователів гуртожитків, соціальних педагогів, практичних психологів закладів професійної освіти**, яка трансформується з формальної вимоги у процес створення авторського інтелектуального продукту та слугує індикатором сформованості професійних компетентностей.

Випускна робота – це професійний кейс педагогічних працівників закладів професійної освіти, що передбачає вибір формату від класичного опису досвіду до розробки власного цифрового екосередовища, а саме: творча робота; опис власного досвіду; авторський проєкт; презентація авторського цифрового освітнього контенту (інтерактивні плакати, дашборди, відеокейси, навчальні туторіали, гейміфіковані контрольні модулі), об'єднані єдиною методичною метою. з детальним методичним аналізом контенту, що репрезентує розв'язання проблематики курсу; демонстрація персонального професійного вебресурсу (сайту або блогу) з експертним обґрунтуванням розміщених матеріалів та їхньої релевантності змісту програми підвищення кваліфікації. Цифрові матеріали подаються в електронному вигляді, що відповідає вимогам діджиталізації освіти.

Випускна робота виступає не лише формою контролю, а й потужним

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

стимулом для аналітико-дослідницької діяльності. Вона інтегрує вміння працювати з нормативно-правовою базою та науково-методичним інструментарієм.

Виконання випускної роботи є обов'язковим етапом, що демонструє спроможність слухача до самостійної методичної, дослідницької чи адміністративної роботи за профілем навчання та засвідчує високий рівень опанування наскрізних компетентностей, а саме:

- правова та безпекова грамотність: глибоке розуміння нормативної бази, стандартів охорони праці та цивільного захисту в закладах освіти;
- інклюзивна культура: готовність до створення безбар'єрного освітнього середовища та забезпечення рівного доступу до знань;
- цифрова та медіакомпетентність: здатність критично сприймати інформацію, протидіяти маніпуляціям (медіаграмотність) та ефективно використовувати цифрові інструменти;
- інструментарій штучного інтелекту (ШІ): навички інтеграції AI-технологій в освітній процес для персоналізації навчання та автоматизації рутинних завдань.

Ці складові є фундаментом професійної стійкості та ключовим чинником інноваційних трансформацій у системі професійної освіти.

Розвиток і формування професійних компетентностей реалізується через підвищення кваліфікації за наступними навчальними модулями:

Модуль №1. «Трудові відносини та охорона праці в закладі професійної освіти», охоплює регулювання трудових відносин та дотримання норм охорони праці в ЗПО.

Модуль №3. «Супровід планування кар'єри здобувачів ЗПО та зв'язок із ринком праці / Навчально-методичний супровід професійного розвитку фахівців в умовах освітніх викликів», науково-методичне забезпечення фокусується на супроводі професійного розвитку педагогів в умовах сучасних освітніх викликів.

Модуль №4. «Освітні інновації в професійній діяльності викладача ЗПО /

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітні інновації в професійній діяльності майстра виробничого навчання. Особливості інклюзивного навчання», присвячений впровадженню освітніх інновацій у діяльність майстрів і викладачів, а також специфіці роботи в інклюзивному середовищі.

Модуль №5. «Цифрові технології і штучний інтелект у професійній діяльності викладача ЗПО / Цифрові технології і штучний інтелект у професійній діяльності майстра виробничого навчання», спрямований на інтеграцію новітніх цифрових технологій і ШІ у професійну практику.

Дані модулі забезпечують інтеграцію цифрових, працезахоронних, інклюзивних, фінансових, медіаосвітніх і підприємницьких компетентностей відповідно до потреб ринку праці, суспільних викликів та умов воєнного і післявоєнного розвитку України. Підвищення кваліфікації базується на принципах індивідуалізації, враховуючи базову освіту, практичний досвід та особисті професійні запити кожного працівника ЗПО.

Методологічну основу практичного порадики становлять:

- освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗПО, що затверджені ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України;
- робочі навчальні програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗПО, що затверджені Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти (БІНПО);
- нормативні вимоги «Положення про організацію освітнього процесу» у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України та «Положення про випускню роботу» Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти.

Порадики повністю відповідає стандартам підготовки фахівців у галузі професійної освіти та вимогам до підвищення кваліфікації слухачів.

У порадики регламентовано процедуру підготовки, оформлення та захисту випускних робіт. Видання містить перелік орієнтовних тем, зразки планів, а також розширений список рекомендованих джерел та корисних веб-ресурсів.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практичний poradник розроблено для наступних категорій працівників ЗПО:

- *старші майстри закладів професійної освіти;*
- *майстри виробничого навчання закладів професійної освіти;*
- *викладачі професійно-теоретичної підготовки закладів професійної освіти;*
- *директори, заступники директорів НМЦ(НМК)ПО, директори, заступники директорів закладів професійної освіти;*
- *методисти закладів професійної освіти, методисти НМЦ(НМК)ПО;*
- *вихователі гуртожитків закладів професійної освіти, НМЦ(НМК)ПО;*
- *соціальні педагоги закладів професійної освіти, НМЦ(НМК)ПО;*
- *практичні психологи закладів професійної освіти, НМЦ(НМК)ПО.*

Матеріали розроблено спеціально для підготовки випускних робіт за напрямами діяльності кафедри технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти БІНПО.

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Випускна робота – є продуктом інтенсивної самостійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти, у межах якої відбувається практична апробація освітніх інновацій з обраної теми та синхронізація навчального процесу з новітніми виробничими технологіями. Це підсумковий результат інтелектуальної та творчої діяльності слухачів курсів підвищення кваліфікації, що виконує роль інтегратора між теоретичними знаннями та практичними викликами сучасної освіти. Через призму дослідницької роботи слухачі здійснюють ревізію та реінжиніринг власної науково-методичної системи. Це дозволяє не просто оновити знання, а фундаментально підвищити результативність підготовки майбутніх фахівців, адаптуючи їхні компетенції до актуальних викликів високотехнологічного сектору економіки.

Випускна робота є ключовим складником самостійної навчальної діяльності слухачів під час дистанційного етапу при очно-дистанційній або заочній формах підвищення кваліфікації. Результати виконання цієї роботи слугують основою для оцінювання рівня опанування освітньої програми.

Зміст та структура випускної роботи мають відповідати таким концептуальним вимогам:

- тематична цілісність та репрезентативність: робота повинна не лише чітко відповідати обраній темі, а й системно розкривати найбільш релевантні аспекти досліджуваної проблематики;
- науково-практичний синергізм: забезпечення органічної єдності фундаментальних теоретичних положень із прикладним досвідом науково-методичної діяльності педагога;
- актуальність та інноваційна спрямованість: робота має базуватися на сучасних парадигмах розвитку ЗПО, демонструючи готовність до впровадження інноваційних підходів у професійну та теоретичну підготовку здобувачів освіти;
- технологічна наповненість: робота має включати в себе обґрунтування

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

та результативність інтеграції в освітній процес сучасних педагогічних технологій (зокрема цифрових та ШІ-інструментів) у поєднанні з новітніми виробничими досягненнями галузі;

- персоналізація та практична верифікація: зміст має ґрунтуватися на верифікованих фактах особистої діяльності слухача, відображаючи реальні кейси та результати роботи в конкретному закладі професійної освіти.

Регламент технічного оформлення та представлення результатів

Для забезпечення єдиних стандартів представлення результатів науково-методичного пошуку, до випускної роботи встановлюються наступні вимоги:

1. Обсяг та структура документа:

- оптимальний обсяг: основний текст роботи має становити 25–30 сторінок комп'ютерного набору;

- складові обсягу: список використаних джерел, ілюстративні матеріали (таблиці, рисунки) та додатки є важливою частиною роботи, проте не враховуються до зазначеного обов'язкового обсягу основного тексту;

- наскрізна нумерація: усі сторінки документа підлягають суцільній нумерації для забезпечення зручної навігації за змістом.

2. Параметри текстового форматування: текст оформлюється з дотриманням академічних стандартів у редакторі Microsoft Word (або аналогічних текстових процесорах):

- формат аркуша: A4;

- типографіка: шрифт корпусного набору (стандартно – Times New Roman), кегль – 14 пт.;

- інтерпаж (міжрядковий інтервал): 1,5;

- конфігурація полів: для збалансованого візуального сприйняття встановлюються рівномірні поля (верхнє, нижнє, ліве та праве) – 20 мм.

3. Формат подання: з метою діджиталізації освітнього процесу та забезпечення оперативного рецензування, випускна робота подається виключно в електронному вигляді (у форматі .docx або .pdf відповідно до вимог керівника курсу або тьютора групи).

II. РЕКОМЕНДОВАНИЙ АЛГОРИТМ РОБОТИ

II. РЕКОМЕНДОВАНИЙ АЛГОРИТМ РОБОТИ
НАД ВИПУСКНОЮ РОБОТОЮ

*Послідовність роботи слухача курсів підвищення кваліфікації над
випускною роботою*

Етапи роботи	Сутність діяльності
1. Проєктування освітнього маршруту	1.1. Верифікація теми: ознайомлення з переліком тем та вибір актуального напрямку, що відповідає індивідуальним запитам і профілю кафедри. 1.2. Самоменеджмент: фіксація теми та наукового керівника в індивідуальному графіку розвитку. 1.3. Комунікаційний протокол: узгодження з тьютором дедлайнів та каналів цифрової комунікації. 1.4. Ресурсний кейс: отримання пакету методичної підтримки («Положення про випускну роботу», «Практичний порадник», шаблони).
2. Науково-методичний супровід	2.1. Побудова взаємодії: встановлення контакту з науковим керівником у зручному цифровому форматі (синхронному / асинхронному). 2.2. Експертний консалтинг: систематичне отримання консультацій через онлайн-платформи, форуми або месенджери для корекції траєкторії дослідження.
3. Концептуалізація та створення контенту	3.1. Структурування: написання випускної роботи відповідно до вимог (ВСТУП, ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА, ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ). 3.2. Вступ: обґрунтувати актуальність теми роботи через призму інновацій, визначити її мету, завдання, новизну, практичну значущість. 3.3. Аналітичний огляд: провести критичний аналіз літературних джерел та сформулювати теоретичне підґрунтя, визначити зміст та структуру теоретичної частини роботи.

II. РЕКОМЕНДОВАНИЙ АЛГОРИТМ РОБОТИ

	3.4. Практичне моделювання: визначити структуру та зміст практичної частини відповідно до обраної теми. 3.5. Синтез та анотування: сформулювати прогнозований результат відповідно до завдань дослідження та анотацію роботи. У разі необхідності – представити додатки. При підготовці тексту випускної роботи рекомендується проведення консультування із науковим керівником.
4. Оформлення роботи	4.1. Текст роботи оформлюється відповідно до вимог цього Положення. 4.2. Під час виконання роботи дотримуватися вимог Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України. 4.3. Рекомендується ознайомитись із критеріями оцінювання випускних робіт, провести самооцінку, у разі необхідності – скоригувати текст роботи.
5. Відправлення роботи	5.1. Робота в <i>електронному вигляді</i> відправляється на <i>електронну адресу тьютора</i>. Регламент: подання роботи здійснюється не пізніше ніж за 14 календарних днів до початку заключного етапу навчання.
6. Доопрацювання роботи	6.1. Коригування матеріалів випускної роботи проводиться відповідно експертних зауважень керівника, згідно дедлайну.
7. Підготовка до захисту	7.1. Підготувати презентацію, орієнтовно на 12 слайдів, у якій стисло представити результати практичної частини роботи, висновки та означити перспективи подальших досліджень. 7.2. При підготовці до захисту роботи рекомендується враховувати той факт, що оцінка, отримана за результатами захисту випускної роботи, вноситься до свідоцтва про підвищення кваліфікації.

II. РЕКОМЕНДОВАНИЙ АЛГОРИТМ РОБОТИ

8. Підготовка доповіді на захист	7.1. До презентаційних матеріалів розробити тези доповіді, що містять стислий виклад практичних напрацювань та вектори майбутніх досліджень. Доповідь орієнтовно повинна тривати 6-8 хвилин, по завершенню якої необхідно відповісти на запитання членів комісії. За результатами захисту та з урахуванням повноти й правильності наданих відповідей на поставлені запитання, Голова комісії оголошує оцінку.
---	---

III. СТРУКТУРА ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

3.1. Основні вимоги до написання випускної роботи.

Випускна робота виконується згідно обраної теми відповідно до поставленої мети і завдань та враховує методичні вказівки наукового керівника.

Рекомендована *структура випускної роботи*:

- титульний аркуш;
- анотація;
- зміст;
- вступ;
- теоретична частина;
- практична частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (у разі необхідності).

Титульний аркуш заповнюється слухачем. Відгук на випускну роботу пише керівник роботи. Бланк титульного аркуша, оформлений за встановленою формою, наведений у додатку 1.

В **анотації** вказується стислий зміст випускної роботи, очікувані результати, можливості їх застосування у практичній діяльності педагогів. Обсяг анотації – 0,25 - 0,5 сторінки (додаток 3).

У **зміст** виносяться заголовки, які точно повторюють план написання підсумкової роботи з порядковою нумерацією та позначенням сторінок. *Приклади оформлення змісту роботи наведені у плані кожної теми у розділі 6 даного практичного poradnika.*

У **вступі** обґрунтовується *актуальність* роботи, визначаються *мета і завдання, практична значущість* випускної роботи (додаток 4).

Теоретична частина може містити:

III. СТРУКТУРА ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

- огляд сучасної вітчизняної й іноземної педагогічної та методичної літератури за темою дослідження;
- аналіз і систематизацію наявного педагогічного досвіду, кращих освітніх практик;
- результати педагогічного експерименту закладів освіти;
- результати педагогічних досліджень щодо впровадження освітніх інновацій у професійну та професійно-теоретичну підготовку.

Теоретична частина повинна містити 2-4 підрозділи, які відображають окремі питання теми.

У теоретичній частині повинні бути посилання на літературні джерела, які були використані при її підготовці та наведені у списку літератури. Посилання на літературні джерела вказуються у тексті у квадратних дужках.

Практична частина має містити практично орієнтовані розробки на підставі досвіду роботи слухача або опис практичної діяльності професійного закладу освіти, у якій слухач брав активну участь як виконавець або керівник.

Практична частина повинна базуватися на наукових засадах, що розглядалися у теоретичній частині випускної роботи. Зокрема, у **практичній частині повинні бути представлені: розроблені автором методичні рекомендації щодо викладання певного навчального предмету (проведення уроку виробничого навчання чи проведення виховних заходів у позаурочний час); сучасний навчально-методичний та психологічний супровід викладання навчальних предметів; методичні розробки певного виду навчальних занять, у процесі проведення яких були застосовані освітні інновації, технології навчання, результати педагогічних експериментів; досвід впровадження новітніх виробничих технологій у програму професійної підготовки кваліфікованих робітників тощо.**

Рекомендується провести консультацію із науковим керівником щодо відповідності змісту практичної частини темі роботи.

У **висновках** дається стисле узагальнення отриманих результатів, оцінка

III. СТРУКТУРА ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

їх ефективності, рекомендації щодо впровадження у професійну підготовку фахівців конкретного навчального закладу тощо (додаток 5).

Випускна робота може містити **додатки** (таблиці, креслення, ескізи, малюнки, розрахунки, методичні матеріали тощо).

Наприкінці роботи розміщується **список використаних джерел**, що оформляється згідно із діючим стандартом. *У тексті мають бути посилання на використані літературні джерела, особливо при цитуванні.*

3.2. Основні вимоги академічної доброчесності при підготовці випускної роботи.

Згідно зі статтею 42 Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII основними видами порушень академічної доброчесності є:

1) академічний плагіат:

- відтворення (частково або повністю) творчих результатів, отриманих іншими особами, як результатів власної творчості;

- опублікування текстів інших авторів без зазначення авторства (обов'язкові посилання на літературні джерела біля тексту у квадратних дужках. Кожне літературне джерело повинно бути у списку використаних джерел). Наприклад, «Як стверджує О.В. Дубініна, інноваційні технології в освіті дорослих – процес, спрямований на розвиток особистості» [5];

2) помилки цитування;

3) фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі, яких насправді не існує.

Законом України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року реєстр. № 10392 визначено перелік санкцій для здобувачів освіти – від повторного виконання робіт до відрахування.

При виявленні у випускній роботі елементів академічної не доброчесності, робота повертається автору для доопрацювання.

IV. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Керівництво роботою здійснює викладач, що призначається кафедрою технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти. Тема випускної роботи самостійно обирається слухачем та вноситься в індивідуальний графік підвищення кваліфікації. Тема роботи може бути обраною із переліку тем, що рекомендовані кафедрою або запропонована самим слухачем. ***Заміна теми випускної роботи можлива лише за узгодженням із науковим керівником.***

Оцінювання випускної роботи слухачів здійснюється за спеціальною методикою, яка визначає такі критерії:

- актуальність обраної теми;
- повнота огляду стану питання, якому присвячена тема, у літературних джерелах;
- професійно-практична спрямованість роботи;
- упровадження результатів роботи у професійно-теоретичну підготовку учнів;
- відповідність оформлення роботи зазначеним вимогам.

Оцінювання випускної роботи здійснюється за системою ECTS за стобальною шкалою.

Шкала оцінювання ECTS

Кількість балів	За шкалою ECTS	За традиційною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання

IV. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Попереднє оцінювання роботи проводиться науковим керівником, який пише відгук за узгодженою формою. Наприкінці відгуку керівником робиться загальний висновок щодо рекомендації (або не рекомендації) роботи до захисту, пропонується оцінка роботи. При наявності принципових зауважень, слухача ознайомлюють із їх змістом з метою доопрацювання роботи.

Захист випускної роботи проводиться на третьому етапі навчання відповідно до затвердженого розкладу занять. Слухачу рекомендується завчасно ознайомитися із текстом відгуку з метою підготовки до відповідей на зауваження керівника роботи.

Доповідь при захисті роботи доцільно представляти за наступним планом:

- формулювання теми роботи;
- обґрунтування актуальності даної теми для науково-методичної діяльності слухача;
- мета та завдання роботи;
- стислий виклад сучасних досліджень за даною темою, представлених у теоретичній частині роботи;
- методика та результати практичного впровадження за темою роботи;
- аналіз отриманих результатів;
- висновки та перспективи подальшої роботи.

Доповідь бажано супроводжувати презентаційними матеріалами.

Тривалість доповіді – до 10 хв. За результатами захисту та доопрацювання роботи згідно зауважень рекомендована оцінка роботи, що надана керівником, може бути підвищена.

V. ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ**ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ ДЛЯ КАТЕГОРІЙ:
ДИРЕКТОРИ, ЗАСТУПНИКИ ДИРЕКТОРІВ ТА МЕТОДИСТИ
ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

1. Стратегія створення безпечних умов праці та навчання: управлінський аспект діяльності адміністрації закладу професійної освіти.
2. Управління трудовими відносинами в закладі професійної освіти: особливості укладання та регулювання індивідуальних трудових договорів.
3. Колективно-договірне регулювання як інструмент забезпечення стабільності діяльності закладу професійної освіти.
4. Правові аспекти кадрового менеджменту: порядок укладення та припинення трудових договорів у закладах освіти.
5. Організаційно-правові засади соціального захисту пільгових категорій здобувачів освіти в закладі професійної освіти.
6. Стратегія створення безпечних умов праці та навчання: управлінський аспект діяльності адміністрації закладу професійної освіти.
7. Система профілактики виробничого травматизму та нещасних випадків в освітньому середовищі.
8. Менеджмент безпеки: алгоритм підготовки закладу професійної освіти до нового навчального року згідно з вимогами охорони праці та БЖД.
9. Управління процесом створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища в закладі професійної освіти
10. Стратегічне планування впровадження інклюзивної освіти: сучасні тенденції та виклики для закладу професійної освіти.
11. Управління якістю освітнього процесу в закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу.
12. Моніторинг інклюзивної трансформації закладу освіти за допомогою інструменту «Індекс інклюзії».

V. ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ

13. Організація методичного супроводу розвитку інклюзивної компетентності педагогів.

14. Моделі інтеграції здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у професійне середовище закладу професійної освіти.

15. Стратегія цифрової трансформації освітнього простору закладу професійної освіти в умовах глобалізаційних викликів.

16. Управління впровадженням технологій дистанційного та змішаного навчання в освітній процес.

17. Сучасні педагогічні підходи до розвитку медіаграмотності педагогів закладу професійної освіти.

18. Кібербезпека в закладі професійної освіти: розробка заходів протидії кібербулінгу та захисту інформаційних ресурсів.

19. Розвиток кадрового потенціалу закладу професійної освіти в умовах цифрової трансформації освіти.

20. Розроблення та впровадження навчально-методичних матеріалів з використанням цифрових освітніх платформ.

21. Методичне забезпечення інноваційної діяльності педагогічних працівників закладу професійної освіти.

22. Формування корпоративної культури кібербезпеки в закладі професійної освіти.

23. Модернізація системи навчально-методичного забезпечення професійної підготовки в закладі професійної освіти

24. Методичний супровід поурочного планування як чинник підвищення якості професійно-практичної підготовки.

25. Організація методичної роботи в закладі професійної освіти в умовах оновлення освітніх стандартів.

26. Стратегія розвитку освітнього середовища закладу професійної освіти в умовах реалізації Державного стандарту профільної середньої освіти.

27. Управлінські механізми впровадження дуальної форми навчання при підготовці кваліфікованих робітників.

V. ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ

28. Моніторинг якості сучасного уроку: управлінський аспект.

29. Комунікативна компетентність як складник професіоналізму керівника.

30. Формування корпоративної культури в педагогічному колективі.

ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ ДЛЯ КАТЕГОРІЙ: СТАРШІ МАЙСТРИ ТА МАЙСТРИ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

1. Трудовий договір педагога закладу професійної освіти: правові аспекти, права та обов'язки майстра виробничого навчання.

2. Колективний договір як гарант соціальної захищеності працівників та здобувачів освіти закладу професійної освіти.

3. Методика забезпечення безпечних умов праці під час проведення уроків виробничого навчання в майстернях.

4. Практичні заходи щодо профілактики виробничого травматизму серед здобувачів освіти закладу професійної освіти.

5. Організація роботи з охорони праці та БЖД у навчальних майстернях при підготовці до нового навчального року.

6. Система управління охороною праці (СУОП) у професійно-практичній підготовці.

7. Методика оцінювання умов праці на робочому місці майстра та учня.

8. Сучасні стандарти безпеки життєдіяльності в умовах воєнного часу в закладах професійної освіти.

9. Методика розроблення сучасного КМЗ (комплексного методичного забезпечення) професії згідно з вимогами СПО (стандарту професійної освіти).

10. Алгоритм підготовки майстра виробничого навчання до занять: від планування до самоаналізу.

11. Компетентнісний урок виробничого навчання як цілісна дидактична

система.

12. Методика підготовки та проведення відкритого уроку виробничого навчання: інноваційні підходи.

13. Розроблення навчально-технічної документації як засіб підвищення ефективності професійно-практичної підготовки.

14. Методика організації виробничої практики на базі сучасних підприємств-партнерів.

15. Реалізація елементів дуальної системи навчання при підготовці робітничих кадрів.

16. Позаурочна діяльність майстра виробничого навчання як чинник формування професійної майстерності здобувачів освіти.

17. Технології моделювання професійної діяльності на уроках виробничого навчання (за професійною спрямованістю).

18. Впровадження новітніх виробничих технологій галузі у програму професійно-практичної підготовки.

19. Методика навчання робітничих професій в умовах інклюзивного освітнього середовища закладу професійної освіти.

20. Адаптація робочих місць у майстернях для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

21. Цифрові інструменти в роботі майстра виробничого навчання: від електронного журналу до віртуальної майстерні.

22. Методика використання технологій дистанційного навчання у професійно-практичній підготовці.

23. Візуалізація навчального контенту: використання сучасних програмних засобів на уроках виробничого навчання.

24. Застосування відкритих освітніх ресурсів (BOR) для самостійної роботи здобувачів освіти.

25. Використання хмарних сервісів та онлайн-інструментів для організації синхронної та асинхронної взаємодії в освітньому процесі.

26. Інновації в професійному навчанні: використання технологій AR

V. ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ

(доповненої) та VR (віртуальної) реальності.

27. Штучний інтелект та ігрові технології як засіб стимулювання пізнавальної активності майбутніх робітників.

28. Мобільні додатки та цифрові платформи у фаховій підготовці здобувачів освіти закладу професійної освіти.

29. Інформаційна безпека та культура кібербезпеки: роль майстра у вихованні цифрової грамотності учнів.

30. Методика проведення майстер-класу як форми візуалізації професійної майстерності.

ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ ДЛЯ КАТЕГОРІЇ: ВИКЛАДАЧІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

1. Профілактика нещасних випадків у закладі професійної освіти: методичні аспекти викладання правил безпеки.

2. Нормативно-правове забезпечення навчання та перевірки знань з охорони праці: теоретичний та практичний аспекти.

3. Методика використання інтерактивних квестів для вивчення техніки безпеки за конкретними професіями.

4. Формування культури безпеки життєдіяльності у здобувачів освіти під час теоретичного навчання.

5. Організація навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (ООП) у закладах професійної освіти.

6. Розвиток інклюзивної компетентності викладача як умова успішної соціалізації здобувачів освіти.

7. Методика проведення занять із професійно-теоретичної підготовки для осіб з особливими освітніми потребами.

8. Проєктування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів з

ООП у межах теоретичного курсу.

9. Грантові можливості та проєктна діяльність як інструмент підготовки кваліфікованих робітників у закладі професійної освіти.

10. Візуалізація навчальної інформації: використання сучасних програмних засобів та інфографіки.

11. Соціальні мережі як інструмент професійної діяльності та комунікації сучасного викладача.

12. Кібербезпека в освітньому середовищі: стратегії протидії кібербулінгу та формування інформаційної культури учнів.

13. Мобільне навчання (M-learning): використання додатків для підвищення ефективності теоретичної підготовки.

14. Організація синхронної та асинхронної взаємодії учасників освітнього процесу засобами хмарних сервісів.

15. Методика створення електронних та інтерактивних посібників із мультимедійним контентом та елементами AR (доповненої реальності).

16. Методичні основи планування професійно-теоретичної підготовки в сучасних умовах.

17. Методика організації практичних та лабораторних занять у системі підготовки кваліфікованих робітників.

18. Компетентнісний урок теоретичного навчання як цілісна дидактична система: від проєктування до результату.

19. Алгоритм підготовки викладача до занять у контексті оновлення змісту професійної освіти.

20. Застосування квест-технологій та кейс-методів для розвитку ключових компетентностей майбутніх фахівців.

21. Метод проєктів у професійній діяльності викладача як засіб стимулювання пізнавальної активності.

22. Технологія портфоліо та тестові технології як інструменти об'єктивного оцінювання результатів навчання.

23. Особливості впровадження елементів дуальної форми навчання в

V. ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ

процесі професійно-теоретичної підготовки.

24. Формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників засобами проєктних технологій.

25. Методика навчання бізнес-плануванню здобувачів професійної освіти з використанням сучасних цифрових інструментів.

26. Методика організації та проведення занять з фінансової грамотності у закладах професійної освіти.

27. Імплементация інноваційних технологій у закладі професійної освіти.

28. Комунікативна компетентність як складник професіоналізму педагога.

29. Фахова етика педагога у навчальному середовищі.

30. Майстерність публічного виступу та самопрезентації педагога.

ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ ДЛЯ КАТЕГОРІЇ: ВИХОВАТЕЛІ ГУРТОЖИТКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

1. Правовий статус та професійна етика вихователя гуртожитку закладу професійної освіти в системі трудових відносин.

2. Організація безпечного життєвого середовища в гуртожитку закладу професійної освіти: нормативно-правові та практичні аспекти.

3. Профілактика травматизму та нещасних випадків серед учнівської молоді під час проживання в гуртожитку.

4. Алгоритм дій вихователя гуртожитку в надзвичайних ситуаціях та під час оголошення повітряної тривоги.

5. Організація здоров'язбережувального простору в гуртожитку як умова успішного навчання здобувачів освіти.

6. Особливості соціалізації здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в умовах гуртожитку закладу професійної освіти.

7. Створення інклюзивного та безбар'єрного середовища в гуртожитку:

роль вихователя.

8. Виховна робота з учнями з особливи освітніми потребами: формування навичок самообслуговування та автономного проживання.

9. Толерантність та інклюзивна культура як основа превенції конфліктів у молодіжному середовищі гуртожитку.

10. Використання соціальних мереж та месенджерів для оперативної комунікації та виховної роботи в гуртожитку.

11. Використання онлайн-платформ для організації дозвілля та самоосвіти учнів у позаурочний час.

12. Медіаграмотність як засіб захисту від інформаційних маніпуляцій серед учнівської молоді, що проживає в гуртожитку.

13. Методика планування та організації виховної роботи в гуртожитку ЗПО в сучасних умовах.

14. Формування навичок самоврядування в гуртожитку як засіб громадянського виховання молоді.

15. Педагогічні технології формування культури побуту та здорового способу життя в мешканців гуртожитку.

16. Методика організації змістовного дозвілля учнівської молоді: інноваційні форми та методи.

17. Технології формування здорового способу життя здобувачів освіти в умовах гуртожитку закладу професійної освіти.

18. Взаємодія вихователя з батьками, майстрами в/н та психологічною службою щодо адаптації учнів-першокурсників.

19. Конфліктологічна компетентність вихователя: стратегії подолання міжособистісних суперечок у гуртожитку.

20. Організація волонтерської діяльності здобувачів освіти, які проживають у гуртожитку, в умовах воєнного стану.

21. Створення авторської програми (або проєкту) з організації виховної роботи в гуртожитку.

22. Методика проведення індивідуальної виховної роботи з учнями

«групи ризику».

23. Формування екологічної свідомості та культури енергозбереження у побуті мешканців гуртожитку.

24. Технологія створення «Портфоліо вихователя гуртожитку» як засіб оцінювання професійної майстерності.

25. Професійна етика вихователя у взаємодії зі здобувачами освіти та батьками.

26. Комунікативна компетентність як складник професіоналізму вихователя.

27. Фахова компетентність вихователя у реалізації позитивної комунікації зі здобувачами освіти.

28. Методика організації самопідготовки здобувачів освіти в умовах гуртожитку.

29. Проєктування виховної години у гуртожитку з використанням інтерактивних технологій.

30. Формування цифрової культури та медіаграмотності учнів у позаурочний час в умовах гуртожитку.

ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ РОБІТ ДЛЯ КАТЕГОРІЙ: СОЦІАЛЬНІ ПЕДАГОГИ ТА ПРАКТИЧНІ ПСИХОЛОГИ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

1. Професійна етика практичного психолога у взаємодії зі здобувачами освіти та батьками.

2. Розвиток емоційного інтелекту як чинник запобігання конфліктним ситуаціям у групі.

3. Навчальні технології формування толерантності в учнівському середовищі під час роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

4. Педагогічні технології корекції девіантної поведінки підлітків у

зкладах професійної освіти.

5. Формування життєстійкості (резильєнтності) здобувачів освіти: методи та вправи.

6. Профілактика суїцидальних намірів та самоушкоджувальної поведінки серед підлітків.

7. Розвиток комунікативної компетентності майбутніх фахівців у процесі психологічної підготовки.

8. Використання МАК (метафоричних асоціативних карт) у консультиванні здобувачів освіти.

9. Методика роботи соціального педагога з сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах (СЖО).

10. Соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти з числа ВПО: інтеграція в нову громаду.

11. Захист прав та інтересів дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, у системі закладів професійної освіти.

12. Технології профілактики кібербулінгу в молодіжному середовищі.

13. Соціальна адаптація учнів з особливими освітніми потребами до професійної діяльності.

14. Профілактика адиктивної поведінки (алкоголізм, наркоманія, ігроманія) серед учнів закладу професійної освіти.

15. Формування навичок здорового способу життя через реалізацію соціальних проєктів.

16. Організація волонтерського руху в закладі професійної освіти як засіб соціального виховання молоді.

17. Соціально-педагогічна діяльність у гуртожитку: організація дозвілля та побуту.

18. Роль соціального педагога у запобіганні торгівлі людьми та експлуатації молоді.

19. Взаємодія закладу професійної освіти з соціальними службами та поліцією: алгоритми та ефективність.

20. Соціально-педагогічний супровід інклюзивних груп: командна робота спеціалістів.

21. Попередження раннього сирітства та статеве виховання учнівської молоді.

22. Використання цифрових ресурсів для соціальної комунікації та інформування учасників освітнього процесу.

23. Професійна етика соціального педагога у взаємодії зі здобувачами освіти та батьками.

24. Фахова компетентність соціального педагога у реалізації позитивної комунікації зі здобувачами освіти.

25. Технології навчального супроводу професійного самовизначення учнівської молоді в закладах професійної освіти.

26. Освітні технології підтримки здобувачів освіти, які пережили травматичні події, в умовах навчального процесу.

27. Технології педагогіки партнерства як чинник ефективної взаємодії соціального викладача і здобувача освіти.

28. Технології соціально-психологічної підтримки здобувачів професійної освіти в умовах кризових і травматичних ситуацій.

29. Профілактика ризикованої та дезадаптивної поведінки здобувачів освіти у закладах професійної освіти: соціально-педагогічні та психологічні технології.

30. Психолого-педагогічні технології педагогіки партнерства як чинник ефективної взаємодії соціального педагога, практичного психолога та здобувача освіти.

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

МОДУЛЬ № 1. ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ В ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ТЕМА: СТРАТЕГІЯ СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ ТА НАВЧАННЯ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗПО

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичне обґрунтування управлінської діяльності у сфері безпеки праці в ЗПО.

1.1. Огляд нормативно-правової бази щодо створення безпечного освітнього середовища.

1.2. Повноваження та відповідальність адміністрації ЗПО у системі управління охороною праці.

1.3. Ризик-орієнтований підхід як інструмент стратегічного планування безпеки.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Реалізація управлінських механізмів створення безпечних умов у ЗПО (з досвіду роботи).

2.1. Аналіз системи управління охороною праці на прикладі конкретного закладу.

2.2. Методичні рекомендації розробки комплексного плану заходів з охорони праці та цивільного захисту на навчальний рік.

ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

1. Кодекс законів про працю України. № 322-VIII (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

2. Закон України «Про професійну освіту» від 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

3. Закон України «Про охорону праці» № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.

4. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці» № 1669. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text>.

5. Трудове право України : підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Видання 2025 р. URL: <https://mon.gov.ua>.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua>.

ТЕМА: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичне обґрунтування організації охорони праці та безпеки життєдіяльності в ЗПО в умовах воєнного стану.

1.1. Нормативно-правова база охорони праці в закладах освіти в умовах воєнного стану (Закон України «Про охорону праці», Положення № 1669, зміни 2025–2026 рр.).

1.2. Особливості ризиків та загроз безпеки життєдіяльності в ЗПО під час воєнного стану.

1.3. Адаптація заходів охорони праці до воєнних реалій (дистанційні інструктажі, укриття, психологічна безпека).

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Аналіз організації охорони праці в умовах воєнного стану на прикладі конкретного закладу професійної освіти (з досвіду роботи).

2.1. Огляд існуючих заходів та документів з охорони праці в закладі.

2.2. Аналіз ефективності заходів з організації охорони праці.

2.3. Методичні рекомендації вдосконалення організації охорони праці в умовах воєнного стану.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про охорону праці»: від 14.10.1992 № 2694-XII (редакція від 12.09.2025, за основу. Закон № 4574-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.

2. Кодекс цивільного захисту України : від 02.10.2012 № 5403-VI (чинна редакція від 01.01.2026). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.

3. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» : від 12.05.2015 № 389-VIII (редакція від 14.05.2025, за основу. Закон № 4391-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

4. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» : від 15.03.2022 № 2136-IX (редакція від 04.12.2025, за основу. Закон № 4630-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.

5. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про порядок розслідування та обліку нещасних випадків, що сталися з здобувачами освіти в закладах освіти»: від 16.05.2019 № 659 (зареєстр. у Мін'юсті України 13.06.2019 за № 612/33583). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0612-19#Text>.

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві» :

від 17.04.2019 № 337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>.

7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»: від 26.12.2017 № 1669. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z226-98#Text>.

8. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.12.2024 № 1770 «Про проведення навчання, підвищення кваліфікації та перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності на 2025–2026 роки». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-provedennya-navchannya-pidvischennya-kvalifikaciyi-ta-perevirki-znan-posadovih-osib-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittediyalnosti-na-2025-2026-roki>.

Наукові праці, монографії та статті:

9. Хімінець, В. Є. Організація охорони праці під час воєнного стану / В. Є. Хімінець // Збірник наукових праць. 2022. № 1. С. 45–52. URL: <https://www.researchgate.net/publication/XXXXXXX>.

10. Гранчак, В. М. Робочий час в умовах воєнного стану / В. М. Гранчак. Київ : Вид-во НАПН України, 2023. 86 с.

11. Полукаров, Ю. О. Специфіка прав працівників у період воєнного стану / Ю. О. Полукаров, Л. О. Мітюк, Н. Ф. Качинська, А. В. Лановенко // Науковий вісник. 2022. № 3. С. 112–120.

12. Андріїв, В. В. До питання оптимізації трудових відносин в умовах запровадження воєнного стану / В. В. Андріїв, Л. В. Ніколаєва // Педагогічні науки. 2023. № 4. С. 78–85.

13. Литвин, А. Ф. Охорона праці на підприємствах в умовах воєнного стану / А. Ф. Литвин, С. Ю. Лаун, Н. І. Кролівець // Збірник наукових праць Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав, 2023. С. 180–190. DOI: 10.5281/zenodo.

Інтернет-ресурси:

14. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://rada.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

15. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

16. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

17. Державна служба якості освіти України. Організація безпечного освітнього середовища закладу професійної освіти в умовах воєнного стану. URL: Державна служба якості освіти України. 2022. URL: <https://sqe.gov.ua/organizaciya-bezpechnogo-osvitnogo-s/> (дата звернення: 09.01.2026).

ТЕМА: НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ: АНАЛІЗ І ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичні основи нормативно-правового регулювання охорони праці в ЗПО.

1.1. Огляд основних нормативних документів (Закон «Про охорону праці», Положення № 1669 МОН, Кодекс цивільного захисту тощо).

1.2. Зміни в законодавстві 2025–2026 рр. у зв'язку з новим Законом «Про професійну освіту».

1.3. Вимоги до системи управління охороною праці в ЗПО.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Аналіз застосування нормативної бази на прикладі ЗПО (з досвіду роботи).

2.1. Огляд документів закладу з охорони праці.

2.2. Методичні рекомендації щодо вдосконалення нормативно-організаційних документів та їх впровадження в діяльність закладу професійної освіти.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про охорону праці»: від 14.10.1992 № 2694-XII (чинна редакція від 12.09.2025, підстава – Закон № 4574-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025, з поетапними змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

3. Кодекс цивільного захисту України: від 02.10.2012 № 5403-VI (чинна редакція від 12.09.2025, підстава – Закон № 4574-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

4. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»: від 26.12.2017 № 1669 (zareestr. у Мін'юсті 23.01.2018 за № 100/31552, чинний). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

5. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про проведення навчання, підвищення кваліфікації та перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності на 2025–2026 роки»: від 20.12.2024 № 1770. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-provedennya-navchannya-pidvischennya-kvalifikaciyi-ta-perevirki-znan-posadovih-osib-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittediyalnosti-na-2025-2026-roki> (дата звернення: 09.01.2026).

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розслідування

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві» : від 17.04.2019 № 337 (чинна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

7. Хімінець В. Є. Організація охорони праці в закладах освіти в умовах воєнного стану та змін законодавства // Збірник наукових праць. 2023. № 2. С. 67–75.

8. Андрій В. В. Актуальні зміни в нормативно-правовій базі охорони праці закладів освіти у 2025–2026 рр. // Педагогічні науки. 2025. № 1. С. 112–120.

9. Литвин А. Ф. Система управління охороною праці в закладах професійної освіти: аналіз та перспективи вдосконалення / А. Ф. Литвин, Н. І. Кролівець // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2024. Т. 15. С. 89–98.

Інтернет-ресурси:

10. Офіційний веб-портал Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

11. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

12. Державна служба України з питань праці. Інформація про зміни в законодавстві охорони праці 2025–2026 рр. URL: <https://dsp.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

ТЕМА: ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ІНСТРУКТАЖІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ: МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ І ПРАКТИКА

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичне обґрунтування порядку проведення інструктажів з охорони праці.

1.1. Види інструктажів та їх нормативне регулювання (Положення № 1669, Накази МОН).

1.2. Структура та зміст інструктажів для різних категорій учасників освітнього процесу.

1.3. Особливості проведення інструктажів в умовах воєнного стану.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Розробка та аналіз системи інструктажів на прикладі ЗПО (з досвіду роботи).

2.1. Огляд журналів та програм інструктажів у закладі.

2.2. Методичні рекомендації щодо оптимізації проведення інструктажів (зразки документів).

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про охорону праці»: від 14.10.1992 № 2694-XII (чинна редакція від 12.09.2025, підстава – Закон № 4574-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»: від 26.12.2017 № 1669 (zareestr. у Мін'юсті 23.01.2018 за № 100/31552, чинний). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

3. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці: затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 (чинне з урахуванням змін). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

4. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про проведення навчання, підвищення кваліфікації та перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності на 2025–2026 роки»: від 20.12.2024 № 1770. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-provedennya-navchannya-pidvischennya-kvalifikaciyi-ta-perevirki-znan-posadovih-osib-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittediyalnosti-na-2025-2026-roki> (дата звернення: 09.01.2026).

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві»: від 17.04.2019 № 337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

6. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, методичні рекомендації та статті:

7. Коваленко О. В. Методичні рекомендації щодо організації інструктажів з охорони праці в закладах професійної освіти / О. В. Коваленко // Вісник післядипломної освіти. 2023. № 2. С. 45–58.

8. Хімінець В. Є. Особливості проведення інструктажів з охорони праці в умовах воєнного стану в закладах освіти // Освіта та охорона праці. 2024. № 1. С. 34–42.

9. Литвин А. Ф. Система інструктажів з безпеки життєдіяльності в ЗПО: теоретичні та практичні аспекти / А. Ф. Литвин, С. Ю. Лаун // Наукові записки. 2025. Вип. 3. С. 112–125.

10. Гранчак В. М. Організація інструктажів з охорони праці для педагогічних працівників та здобувачів освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання / В. М. Гранчак. Київ : Інститут ПТО НАПН України, 2023. –68 с.

Інтернет-ресурси:

11. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

12. Державна служба України з питань праці. Методичні матеріали з питань проведення інструктажів. URL: <https://dsp.gov.ua/ohorona-pratsi/instruktsiyi> (дата звернення: 09.01.2026).

13. Державна служба якості освіти України. Рекомендації щодо безпеки життєдіяльності в закладах освіти в умовах воєнного стану. 2024. URL: <https://sqe.gov.ua/bezpeka-v-osviti> (дата звернення: 09.01.2026).

ТЕМА: ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ І МОБІЛЬНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КОНТРОЛЮ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ЗПО

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Цифрові інструменти в системі охорони праці закладів освіти.

1.1. Огляд сучасних цифрових та мобільних інструментів (додатки, платформи для інструктажів, моніторинг ризиків).

1.2. Нормативні вимоги до використання цифрових засобів в охороні праці.

1.3. Переваги та ризики цифровізації охорони праці.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Впровадження цифрових інструментів на прикладі ЗПО (з досвіду роботи).

2.1. Аналіз використання цифрових та мобільних інструментів у закладі.

2.2. Методичні рекомендації щодо розширення використання цифрових і мобільних інструментів.

ВИСНОВКИ СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ДОДАТКИ

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про охорону праці»: від 14.10.1992 № 2694-XII (чинна редакція від 12.09.2025, підстава – Закон № 4574-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»: від 26.12.2017 № 1669 (zareestr. у Мін'юсті 23.01.2018 за № 100/31552, чинний). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

4. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці: затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 (чинне з урахуванням змін). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

5. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про проведення навчання, підвищення кваліфікації та перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності на 2025–2026 роки»: від 20.12.2024 № 1770. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-provedennya-navchannya-pidvischennya-kvalifikaciyi-ta-perevirki-znan-posadovih-osib-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittediyalnosti-na-2025-2026-roki> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, статті та методичні матеріали:

6. Кравчук О. П. Цифровізація системи охорони праці в закладах професійної освіти:

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

сучасні тенденції та перспективи // Професійна освіта: методологія, теорія, технології. 2024. № 2. С. 78–92.

7. Хімінець В. Є. Використання мобільних додатків та цифрових платформ для проведення інструктажів з охорони праці в умовах дистанційного та змішаного навчання // Освіта та охорона праці. 2025. № 1. С. 56–68.

8. Бондаренко І. В. Мобільні технології в управлінні охороною праці закладів освіти: переваги, ризики та нормативне регулювання / І. В. Бондаренко, О. М. Петренко // Науковий вісник. 2024. Вип. 4. С. 134–145.

9. Литвин А. Ф. Цифрові інструменти моніторингу ризиків безпеки життєдіяльності в ЗПО / А. Ф. Литвин, Н. І. Кролівець // Збірник наукових праць. 2025. № 1. С. 89–102.

10. Гранчак В. М. Застосування QR-кодів, мобільних платформ та AI у системі охорони праці закладів професійної освіти. Київ : Інститут ПТО НАПН України, 2024. 112 с.

Інтернет-ресурси:

11. Міністерство освіти і науки України. Цифрова трансформація освіти: рекомендації щодо використання цифрових інструментів в охороні праці. URL: <https://mon.gov.ua/ua/digital-transformation> (дата звернення: 09.01.2026).

12. Державна служба України з питань праці. Цифрові рішення для охорони праці: огляд платформ та додатків URL: <https://dsp.gov.ua/digital-ohorona-pratsi> (дата звернення: 09.01.2026).

13. Платформа «Дія.Освіта». Курс «Цифрові інструменти в охороні праці та безпеці життєдіяльності». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-ohorona-pratsi> (дата звернення: 09.01.2026).

14. Офіційний ресурс «Безпека в освіті». Рекомендації щодо цифровізації інструктажів та контролю ризиків. URL: <https://bezpeka.mon.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

МОДУЛЬ №3. СУПРОВІД ПЛАНУВАННЯ КАР'ЄРИ ЗДОБУВАЧІВ ЗПО ТА ЗВ'ЯЗОК ІЗ РИНКОМ ПРАЦІ / НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ВИКЛИКІВ

ТЕМА: ГРАНТОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ У ЗПО

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичні основи проєктної діяльності та грантингу в ЗПО.

1.1. Огляд грантових програм (EU4Skills, Erasmus+, національні програми 2025–2026).

1.2. Методологія написання проєктних заявок.

1.3. Інтеграція проєктів у підготовку робітників.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Аналіз та пропозиції проєктної діяльності на прикладі ЗПО.

2.1. Огляд реалізованих/потенційних проєктів у закладі.

2.2. Розробка концепції нового проєкту.

2.3. Методичні рекомендації щодо складання бізнес-плану.

ВИСНОВКИ СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту» : від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2030 року : затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.07.2022 № 614-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

3. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги у сфері професійної освіти : затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 217 (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/217-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

4. Кравчук Р. О. Проєктна діяльність як інструмент модернізації підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійної освіти / Р. О. Кравчук, О. П. Кравець // Професійна освіта. 2025. № 1. С. 56–74.

5. Петренко І. М. Грантові можливості для закладів професійної освіти: досвід участі в програмах Erasmus+ та EU4Skills // Науковий вісник Інституту ПТО НАПН України. 2025. Вип. 2. С. 89–108.

6. Гранчак В. М. Методологія підготовки та реалізації грантових проєктів у ЗПО. Київ: Інститут ПТО НАПН України, 2025. 176 с.

7. Бондаренко О. В. Інтеграція проєктної діяльності в освітній процес закладів професійної освіти: теоретичні основи та практика 2024–2026 рр. / О. В. Бондаренко, Н. П. Литвин // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2025. Т. 18. С. 112–130.

8. Хімінець В.Є. Участь ЗПО в міжнародних грантових програмах: аналіз ефективності та перспективи на 2025–2027 роки // Збірник наукових праць. 2025. № 3. С. 95–112.

9. Литвин А.Ф. Розробка концепції грантового проєкту як елемент стратегічного розвитку закладу професійної освіти / А. Ф. Литвин, С. Ю. Лаун // Педагогічні науки. 2025. № 4. С. 145–160.

Інтернет-ресурси

10. Міністерство освіти і науки України. Грантові можливості та проєктна діяльність у професійній освіті. URL: <https://mon.gov.ua/ua/grants-vpo> (дата звернення: 09.01.2026).

11. EU4Skills. Офіційний сайт програми «EU4Skills: кращі навички для сучасної України». URL: <https://eu4skills.org.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

12. Erasmus+ Ukraine. Національний офіс Erasmus+ в Україні. URL: <https://erasmusplus.org.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

13. Платформа «Дія.Освіта». Курс «Підготовка та реалізація грантових проєктів для закладів освіти». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/grants-education> (дата звернення: 09.01.2026).

14. House of Europe. Програма підтримки проєктів у сфері професійної освіти. URL: <https://houseofeurope.org.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

15. U-LEAD with Europe. Грантові можливості для громад та закладів освіти. URL: <https://ulead.org.ua/grants> (дата звернення: 09.01.2026).

ТЕМА: ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЗАСОБАМИ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Концептуальні засади розвитку підприємливості в системі професійної освіти.

1.1. Підприємницька компетентність як наскрізна лінія професійної підготовки згідно із Законом «Про професійну освіту».

1.2. Психолого-педагогічний потенціал проєктних технологій у стимулюванні ділової активності здобувачів.

1.3. Світовий досвід (EntreComp) та вітчизняні реалії формування «soft skills» у робітничих професіях.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Проєктне моделювання підприємницького середовища в ЗПО.

2.1. Підготовка та участь в проєктах.

2.2. Методичні рекомендації щодо складання бізнес-плану для участі в проєкті.

2.3. Реалізація проєкту.

ВИСНОВКИ. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2027 року. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=msme> (дата звернення: 16.01.2026).

3. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2030 року: затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.07.2022 № 614-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

4. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги у сфері професійної освіти: затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 217 (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/217-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

5. Бондаренко О. В. Інтеграція проєктної діяльності в освітній процес закладів професійної освіти: теоретичні основи та практика 2024–2026 рр. / О. В. Бондаренко, Н. П. Литвин // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2025. Т. 18. С. 112–130.

6. Мельник Л. В. Проєктне навчання як засіб розвитку підприємницького мислення у ПТО // Професійна освіта. 2025. № 2. С. 42–58.

7. Ковальчук Т. І. Методологія створення навчально-виробничих стартапів у закладах П(ПТ)О. Київ: Інститут ПТО НАПН України, 2025. 164 с

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

8. Іванюк С. М. Соціальне підприємництво в професійній школі: від ідеї до реалізації // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2025. Т. 19. С. 85–101.

Інтернет-ресурси:

9. Платформа Дія.Бізнес: Освітні курси для підприємців. URL: <https://business.diia.gov.ua/education> (дата звернення: 16.01.2026).

10. EU4Skills. Офіційний сайт програми «EU4Skills: кращі навички для сучасної України». URL: <https://eu4skills.org.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

11. Erasmus+ Ukraine. Національний офіс Erasmus+ в Україні. URL: <https://erasmusplus.org.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

12. House of Europe. Програма підтримки проєктів у сфері професійної освіти. URL: <https://houseofeurope.org.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

13. EntreComp: Європейська рамка підприємницької компетентності. Офіційний портал ЄС. URL: <https://ec.europa.eu/social/entrecomp> (дата звернення: 16.01.2026).

14. Junior Achievement Ukraine. Програми підприємницької освіти для молоді. URL: <https://ja-ukraine.org> (дата звернення: 16.01.2026).

ТЕМА: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЮ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Науково-методичні основи навчання бізнес-плануванню в епоху діджиталізації.

1.1. Структура та зміст бізнес-планування у контексті підготовки фахівців для реального сектора економіки.

1.2. Огляд цифрових сервісів для автоматизації бізнес-обчислень та візуалізації стратегій (PlanPros, LivePlan, Canva for Business).

1.3. Використання генеративного штучного інтелекту для аналізу ринку та SWOT-аналізу.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Технологічний алгоритм розробки бізнес-моделі.

2.1. Проектування бізнес-моделі за канвою Остервальдера з використанням інтерактивних дошок (Miro).

2.2. Методичні рекомендації щодо публічного захисту (пітчінгу) бізнес-планів здобувачами освіти.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Програма цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року : затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.11.2023 № 1044-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1044-2023-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.01.2026).

3. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2030 року : затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.07.2022 № 614-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

4. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги у сфері професійної освіти: затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 217 (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/217-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

5. Савченко О. М. Цифрові інструменти в економічній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників / О. М. Савченко // Педагогіка і психологія. 2025. № 3. С. 67–82.

6. Остервальдер О. Побудова бізнес-моделей: настільна книга стратега і новатора [оновлене видання 2025]. Київ : Наш Формат, 2025. 288 с.

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

7. Белова Л. С. Методика використання Miro та Canva у навчанні бізнес-плануванню // Цифрова дидактика в ПТО. 2025. Вип. 4. С. 110–128.

8. Штучний інтелект у бізнес-проектванні: посібник для викладачів ЗПО / за ред. В. Д. Поліщука. Київ : Наукова думка, 2025. 152 с.

Інтернет-ресурси

9. Платформа «Дія.Освіта». Курс «Як розробити бізнес-план: покрокова інструкція». URL: <https://osvita.diia.gov.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

10. Miro for Education. Інструменти для візуального планування бізнес-моделей. URL: <https://miro.com/education> (дата звернення: 16.01.2026).

11. Canva for Business. Створення професійних Pitch Deck презентацій. URL: <https://canva.com/business> (дата звернення: 16.01.2026).

12. EU4Skills. Офіційний сайт програми «EU4Skills: кращі навички для сучасної України». URL: <https://eu4skills.org.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

13. EntreComp: Європейська рамка підприємницької компетентності. Офіційний портал ЄС. URL: <https://ec.europa.eu/social/entrecomp> (дата звернення: 16.01.2026).

14. Junior Achievement Ukraine. Програми підприємницької освіти для молоді. URL: <https://ja-ukraine.org> (дата звернення: 16.01.2026). Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

ТЕМА: МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Методологія фінансової освіти дорослих та молоді в ЗПО.

1.1. Рамка фінансових компетентностей України та її імплементація в освітній процес ЗПО.

1.2. Психолого-педагогічні особливості формування фінансової відповідальності та культури споживання.

1.3. Аналіз сучасних фінансових інструментів: цифрові банкінги, криптовалюти, інвестиційні фонди.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Методика організації та проведення занять з фінансової грамотності.

2.1. Організація та гейміфікація навчального процесу: використання настільних і комп'ютерних симуляцій (Cashflow, Життєвий капітал).

2.2. Методична розробка уроку з використанням кейс-стаді «Управління особистим та професійним бюджетом».

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Стратегія розвитку фінансової грамотності в Україні до 2030 року. Національний банк України. 2024 (зі змінами 2025 р.). URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy-fin-literacy> (дата звернення: 16.01.2026).

3. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2030 року: затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.07.2022 № 614-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

4. Ткаченко Ю. В. Фінансова грамотність педагога ЗПО: теорія і практика / Ю. В. Ткаченко // Професійна освіта в умовах війни та відбудови. 2025. № 1. С. 134–150.

5. Гейміфікація фінансової освіти: використання ігрових симуляцій у закладах ПТО / О. В. Гриценко, І. К. Мороз // Економіка та освіта. 2025. Т. 22. С. 45–63.

6. Навчально-методичний супровід курсу «Фінансова грамотність» для робітничих професій : посібник / за заг. ред. С. О. Леонова. Суми : Університетська книга, 2025. 210 с.

Інтернет-ресурси:

7. Освітній сайт НБУ «Талан». Ресурси для викладачів фінансової грамотності. URL: <https://talan.bank.gov.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

8. Платформа «Життєвий капітал». Навчальні тренінги-симуляції з управління бюджетом. URL: <https://lifecapital.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

ТЕМА: МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ В ЗПО

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичний аналіз сучасних підходів до методичного забезпечення в ЗПО.

1.1. Нормативні вимоги до комплексно-методичного забезпечення (КМЗ) професій за стандартами СПО.

1.2. Роль методичної служби ЗПО у професійному розвитку педагогічних працівників.

1.3. Навчально-методичний кейс як засіб підвищення якості професійної підготовки.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Проєктування системи методичного супроводу в закладі освіти.

2.1. Моніторинг стану навчально-методичного забезпечення обраної професії.

2.2. Методична розробка алгоритму оновлення дидактичних матеріалів в умовах освітніх викликів.

ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

1. Закон України «Про професійну освіту» (прийнятий у 2025 році). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників» № 805 від 09.09.2022 р. (актуальна редакція зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>.

3. Закон України «Про колективні договори та угоди» №3356-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>.

4. Офіційний сайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». URL: <https://imzo.gov.ua>.

5. Портал «Професійна освіта в Україні». URL: <https://profosvita.mon.gov.ua>.

МОДУЛЬ № 4 ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗПО / ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

ТЕМА: СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ ЗПО

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Концептуальні основи інклюзивної трансформації закладу.

1.1. Право на безбар'єрну освіту в Законі України «Про професійну освіту».

1.2. Моделі фінансування інклюзивного навчання: реалізація принципу «гроші за учнем».

1.3. Організаційно-правові засади створення безбар'єрного простору в закладах освіти.

1.4. Психолого-педагогічний супровід здобувачів з ООП як складова стратегічного планування.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Стратегічне планування та впровадження інклюзії в заклад професійної освіти.

2.1. Алгоритм створення індивідуальної освітньої траєкторії для осіб з ООП.

2.2. Методична розробка алгоритму моніторингу інклюзивності закладу.

2.3. Результати впровадження інклюзивної освіти та перспективи.

ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

1. Закон України «Про професійну освіту» від 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
3. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» (оновлена редакція 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-2019-п>
4. Посібник «Безбар'єрність в освіті: управлінський аспект» (2025 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/bezbaryernist/2025/manual.pdf>
5. Офіційна веб-платформа «Дія. Безбар'єрність». URL: <https://bf.diia.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>

ТЕМА: КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГА

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретико-методологічні засади розвитку комунікативної компетентності педагога.

1.1. Комунікативна компетентність у структурі професійної майстерності сучасного педагога.

1.2. Психолого-педагогічні особливості професійного спілкування в системі освіти.

1.3. Види та бар'єри педагогічної комунікації.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Методичні аспекти реалізації комунікативної стратегії в освітньому процесі ЗПО.

2.1. Етичні норми та культура мовлення як індикатори професіоналізму педагога.

2.2. Методична розробка уроку з використанням інтерактивних технологій для розвитку комунікативних навичок здобувачів освіти.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

1. Гарбар І. В., Гарбар А.І. Культура мовлення : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2023. 228 с. URL: <http://surl.li/fnilzq>
2. Культура мовлення та риторика : навч. посіб. / Г. Кузнецова та ін. Глухів : Глухів. НПУ ім. О. Довженка, 2020. 323 с. URL: <http://surl.li/ugpujr>
3. Культура української наукової мови: посібник. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2022. 48 с. URL: <http://surl.li/gmljwy>
4. Кучеренко І.А., Мамчур Л.І. Культура фахової мови: навчально-методичний комплекс. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 96 с. URL: <https://surl.lt/tdlyof>
5. Локайчук С. М., Приймачок О. І. Фахова українська мова та академічна риторика : методичні рекомендації. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2023. 71 с. URL: <http://surl.li/phlwqy>
6. Мафтин Л.В. Культура фахового мовлення вчителя: метод. реком. до вивчення курсу. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 84 с. URL: <https://surl.li/yxyljq>
7. Берегова Г., Предместніков О. Культура мовлення у системі професійної підготовки молоді. Херсон : Олді-плюс, 2021. 272 с.

ТЕМА: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗПО

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичні засади імплементації інновацій у систему освіти.

- 1.1. Генезис та еволюція поняття «інноваційні технології» у науці.
- 1.2. Класифікація інноваційних освітніх технологій.
- 1.3. Світовий та вітчизняний досвід використання інноваційних технологій в навчальному процесі.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Практика впровадження інноваційних технологій в освітній процес.

- 2.1. Психолого-педагогічні умови готовності педагога до впровадження інноваційних технологій.
- 2.2. Методична розробка уроку з використанням інноваційної технології у навчальний процес для підвищення якості фахової підготовки.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

1. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти : монографія / За ред. С.С. Вітвицької. Житомир. 2015. 368 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/21981/1/in_ped_teh_2015.pdf
2. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми. 2020. 444 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/14608/1/MonPaluch.pdf>
3. Ключко В.М. Стратегічні напрями освіти в новому технологічному укладі. Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 25. Ч. 1. С. 112-115. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/25_1_2019ua/26.pdf
4. Кучеренко І. Методи мотивації і цілевизначення – важливі складники успішного процесу учіння. Збірник наукових праць Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. 13 Вип. 1(7). 2022. С. 13–21. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/probl_sych_school/2022/1/4.pdf
5. Кучеренко І., Мамчур Л. Пріоритетність компетентнісного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів. Філологічний часопис. 2018. 1(11). С. 163–169. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/filoljour_2018_1_23
6. Кучеренко І.А. Сучасний компетентнісний урок в умовах технологізації навчання в закладах П(ПТ)О: електронний навчальний курс. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2025. 94 с. URL: <https://surl.li/zoqzuu>
- Кучерявий О.Г. Педагогіка: Особистісно-розвивальні аспекти. Навчальний посібник. Київ, 2015. 440 с. URL: <https://studfile.net/preview/7231515/>

ТЕМА: ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ВИРОБНИЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ ГАЛУЗІ У ПРОГРАМУ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретико-методологічні засади модернізації професійно-практичної підготовки.

1.1. Аналіз сучасних тенденцій розвитку галузевих технологій (індустрія 4.0/5.0, робототехніка, автоматизація).

1.2. Нормативно-правове забезпечення оновлення змісту професійно-практичного навчання у ЗПО.

1.3. Світові практики інтеграції виробничих інновацій в освітні стандарти.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Проєктування та апробація інноваційного контенту професійно-практичної підготовки на прикладі ЗПО.

2.1. Методика оновлення робочих програм виробничого навчання з урахуванням новітніх технологій галузі.

2.2. Методична розробка кейсу (інструкційно-технологічні карти, відеотуроріали, VR-симуляції) для опанування нової технології.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 16.01.2026)

2. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2030 року: затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.07.2022 № 614-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.01.2026)

3. Стратегія розвитку високих технологій в Україні до 2030 року: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.05.2024 № 432-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

4. Ткачук В. М. Реінжиніринг змісту виробничого навчання в умовах високотехнологічного виробництва / В. М. Ткачук, С. П. Козак // Професійна освіта. 2025. № 3. С. 12–29.

5. Павленко І. С. Інтеграція VR/AR-технологій у професійно-практичну підготовку кваліфікованих робітників // Науковий вісник Інституту ПТО НАПН України. 2025. Вип. 4. С. 45–62.

6. Яковенко О. В. Методика розробки цифрових дидактичних засобів для опанування новітнього обладнання галузі. Київ: Інститут ПТО НАПН України, 2025. 182 с.

7. Грицай Н. П. Партнерство закладів П(ПТ)О з бізнесом як чинник технологічного

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

оновлення змісту освіти / Н. П. Грицай, М. О. Даниленко // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2025. Т. 20. С. 140–158.

8. Шевченко Л. О. Проєктування індивідуальних освітніх траєкторій майбутніх робітників на базі сучасних НПЦ галузі // Збірник наукових праць БІНПО. 2025. № 2. С. 77–94.

9. Литвиненко А. В. Використання промислових роботів у навчальному процесі: від теорії до виробничої практики 2025–2026 рр. / А. В. Литвиненко // Педагогіка вищої школи. 2025. № 5. С. 112–128.

Інтернет-ресурси:

10. Міністерство освіти і науки України. Професійна освіта: інновації та розвиток. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita> (дата звернення: 16.01.2026).

11. Національне агентство кваліфікацій. Реєстр професійних стандартів (оновлений 2025). URL: <https://nqa.gov.ua/registry/> (дата звернення: 16.01.2026).

12. EU4Skills. Методичні рекомендації щодо створення навчально-практичних центрів (НПЦ). URL: <https://eu4skills.org.ua/resources> (дата звернення: 16.01.2026).

13. Цифрова платформа «Дія.Освіта». Каталог освітніх серіалів з виробничих технологій. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/catalog> (дата звернення: 16.01.2026).

14. WorldSkills Ukraine. Огляд міжнародних стандартів професійної майстерності. URL: <https://worldskills.org.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

15. UkraineInvest. Аналітичний огляд інноваційних секторів економіки України 2025–2027. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

ТЕМА: ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ГУРТОЖИТКУ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Соціально-психологічне підґрунтя інклюзивного середовища у закладі професійної освіти.

1.1. Поняття соціалізації здобувачів з ООП у позаурочний час: виклики та можливості.

1.2. Нормативно-правові стандарти забезпечення безбар'єрності та інклюзії в учнівських гуртожитках.

1.3. Роль вихователя та психологічної служби у створенні атмосфери прийняття та емпатії.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Моделювання системи соціального супроводу здобувачів з ООП у гуртожитку.

2.1. Розробка програми індивідуальної підтримки та адаптації учня в умовах проживання в гуртожитку. Проектування заходів для здобувачів з ООП.

2.2. Методична розробка заходу з формування навичок самостійності та соціальної комунікації (майстер-клас або тренінг, або спільне дозвілля).

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 16.01.2026).

2. Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р (зі змінами та доповненнями 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.01.2026).

3. Положення про учнівський гуртожиток закладу професійної (професійно-технічної) освіти: (із змінами щодо вимог до інклюзивності 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

4. Василенко Л. П. Соціалізація молоді з особливими освітніми потребами в інтегрованому середовищі ЗПО / Л. П. Василенко // Професійна освіта: педагогіка і психологія. 2025. № 2. С. 88–104.

5. Колупасєва А. А. Інклюзивна освіта: теорія та практика. [Оновлене видання з акцентом на професійну освіту 2025]. Київ: Генеза, 2025. 230 с.

6. Марченко О. В. Педагогічні умови адаптації здобувачів з ООП до умов проживання в гуртожитку // Науковий вісник Інституту ПТО НАПН України. 2025. Вип. 3. С. 120–135.

7. Савчук І. М. Психологічний супровід інклюзивного навчання та виховання в системі неперервної професійної освіти: монографія. Біла Церква: БІНПО, 2025. 210 с.

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

8. Дорошенко Т. Г. Розвиток соціальних компетентностей учнів з ООП у позаурочній діяльності / Т. Г. Дорошенко // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2025. Т. 21. С. 60–78.

9. Методика виховної роботи в інклюзивних групах ЗПО: навчально-методичний посібник / за ред. В. С. Бондаря. Київ: Наукова думка, 2025. 176 с.

Інтернет-ресурси:

10. Міністерство освіти і науки України. Інклюзивна освіта в Україні. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya> (дата звернення: 16.01.2026).

11. ГО «Безбар'єрність». Цифрова платформа «Довідник безбар'єрності». URL: <https://bf.in.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

12. Платформа «Дія.Освіта». Освітній серіал «Безбар'єрна грамотність для освітян». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/barrier-free-literacy> (дата звернення: 16.01.2026).

13. UNICEF Ukraine. Програми підтримки молоді з особливими потребами. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/inclusive-education> (дата звернення: 16.01.2026).

14. Українська асоціація корекційних педагогів. Ресурси та методики для інклюзивного простору. URL: <https://uacp.com.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

15. Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Забезпечення прав людей з інвалідністю в закладах освіти. URL: <https://ombudsman.gov.ua> (дата звернення: 16.01.2026).

МОДУЛЬ № 5 ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗПО / ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

ТЕМА: ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ТА ШІ ЯК ІНСТРУМЕНТІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичне обґрунтування цифровізації професійної освіти.

1.1. Державна політика цифровізації ЗПО згідно з Законом України «Про професійну освіту».

1.2. Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) в національну платформу професійної освіти: концептуальний підхід. Етичні та правові аспекти використання генеративного ШІ.

1.3. Класифікація мобільних застосунків та нейромереж для фахової підготовки кваліфікованих робітників.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Практичні аспекти впровадження цифровізації.

2.1. Використання генеративного ШІ в підготовці фахівців (за професійною спрямованістю).

2.2. Проектування цифрового освітнього середовища ЗПО з використанням хмарних сервісів.

2.3. Методична розробка уроку (заходу) з використанням мобільних додатків та ШІ.

ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

1. Закон України «Про професійну освіту» від 2025 р. (Розділ «Цифровізація освіти»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

2. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні (оновлена до 2026 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p>

3. Етичний кодекс використання ШІ в освітньому процесі (МОН, 2025). URL: <https://mon.gov.ua/ethics-ai-2025>

4. Закон України «Про авторське право і суміжні права» (редакція 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>.

ТЕМА: МОБІЛЬНІ, ЦИФРОВІ ТА АІ-ІНСТРУМЕНТИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичні основи використання мобільних, цифрових та АІ-інструментів у ЗПО.

1.1. Огляд сучасних інструментів (мобільні додатки, АІ-платформи, рекомендації МОН).

1.2. Переваги та виклики цифрової трансформації професійної освіти.

1.3. Інтеграція інструментів у компетентнісний підхід.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Застосування інструментів на прикладі ЗПО (з досвіду роботи).

2.1. Аналіз використання мобільних, цифрових та АІ-інструментів в закладі.

2.2. Методична розробка уроку (заходу) з використанням мобільних, (цифрових чи АІ-інструментів).

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Концепція розвитку цифрової трансформації освіти та науки України на період до 2027 року : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.12.2021 № 1556-р (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Стратегії цифрової трансформації сфери освіти і науки України на період до 2027 року» : від 20.09.2022 № 864 (зі змінами 2025 р.). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/strategiya-cifrovoyi-transformaciyi-sferi-osviti-i-nauki-ukrayini-na-period-do-2027-roku> (дата звернення: 09.01.2026).

4. Рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладів професійної (професійно-технічної) освіти : від 15.10.2025 № 1234/456. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ai-v-osviti> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

5. Кравець Р. О. Цифрова трансформація професійної освіти: мобільні технології та штучний інтелект / Р. О. Кравець, О. П. Кравчук // Професійна освіта. 2024. № 3. С. 45–62.

6. Петренко І. М. Застосування АІ-інструментів у формуванні професійних компетентностей здобувачів освіти ЗПО // Науковий вісник Інституту ПТО НАПН України. 2025. Вип. 2. –С. 78–95.

7. Гранчак В. М. Мобільні додатки як інструмент компетентнісного навчання в закладах професійної освіти. – Київ : Інститут ПТО НАПН України, 2024. 156 с.

8. Бондаренко О. В. Переваги та ризики інтеграції штучного інтелекту в освітній процес ЗПО / О. В. Бондаренко, Н. П. Литвин // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи.

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

2025. Т. 16. С. 112–128.

9. Хімінець В. Є. Цифрові платформи та AI у професійній підготовці кваліфікованих робітників: теоретичні основи та практика // Збірник наукових праць. 2025. № 1. С. 56–74.

Інтернет-ресурси

10. Міністерство освіти і науки України. Цифрова трансформація освіти: офіційний портал. URL: <https://mon.gov.ua/ua/digital-education> (дата звернення: 09.01.2026).

11. Платформа «Дія.Освіта». Курси з використання AI та мобільних технологій в освіті. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/ai-v-osviti> (дата звернення: 09.01.2026).

12. Європейська комісія. Digital Education Action Plan (2021–2027). URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education-action-plan> (дата звернення: 09.01.2026).

13. UNESCO. Artificial intelligence in education: Guidance for policy-makers. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000376709> (дата звернення: 09.01.2026).

14. Google for Education. AI tools for teachers and students. URL: https://edu.google.com/intl/ALL_ua/ai-in-education (дата звернення: 09.01.2026).

**ТЕМА: ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО
КОНТЕНТУ: ІНФОГРАФІКА, 3D-МОДЕЛЮВАННЯ ТА
ЦИФРОВЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В ЗПО**

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичні аспекти візуалізації контенту в професійній освіті.

1.1. Інструменти візуалізації (Canva, Blender, Tinkercad тощо).

1.2. Роль 3D-моделювання в підготовці кваліфікованих робітників.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Розробка та впровадження візуалізованого контенту на прикладі ЗПО.

2.1. Створення цифрового освітнього середовища ЗПО.

2.2. Методична розробка уроку (заходу) з використанням інфографіки/3D-моделей.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Концепція розвитку цифрової трансформації освіти та науки України на період до 2027 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.12.2021 № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Стратегії цифрової трансформації сфери освіти і науки України на період до 2027 року»: від 20.09.2022 № 864 (зі змінами 2025 р.). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/strategiya-cifrovoyi-transformaciyi-sferi-osviti-i-nauki-ukrayini-na-period-do-2027-roku> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

4. Кравчук О. П. Цифрова візуалізація навчального контенту в закладах професійної освіти: інфографіка та 3D-моделювання / О. П. Кравчук, Р. О. Кравець // Професійна освіта: методологія, теорія, технології. 2024. № 4. С. 56–74.

5. Петренко І. М. Роль 3D-моделювання та інфографіки у формуванні професійних компетентностей здобувачів ЗПО // Науковий вісник Інституту ПТО НАПН України. 2025. Вип. 1. С. 89–104.

6. Бондаренко О. В. Створення цифрового освітнього середовища в закладах професійної освіти за допомогою інструментів візуалізації / О. В. Бондаренко, Н. П. Литвин // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2025. Т. 17. С. 67–82.

7. Гранчак В. М. Інструменти створення інфографіки та 3D-контенту в професійній освіті (Canva, Blender, Tinkercad, SketchUp). Київ : Інститут ПТО НАПН України, 2024. 142 с.

8. Хімінець В. Є. Візуалізація професійного контенту як фактор підвищення ефективності навчання кваліфікованих робітників // Збірник наукових праць. 2025. № 2. С. 45–60.

9. Литвин А. Ф. Цифрове освітнє середовище ЗПО: від інфографіки до імерсивних 3D-моделей / А. Ф. Литвин, С. Ю. Лаун // Педагогічні науки. 2025. № 3. С. 123–138.

ТЕМА: ІМЕРСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ (VR, AR, 3D-РІШЕННЯ) У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичні основи імерсивних технологій у ЗПО.

1.1. Огляд VR/AR/3D-технологій в освіті. Переваги для практичної підготовки робітничих професій.

1.3. Нормативні та методичні рекомендації МОН.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Впровадження імерсивних технологій на прикладі ЗПО.

2.1. Аналіз використання імерсивних технологій.

2.2. Методична розробка уроку (заходу) з використанням імерсивних технологій.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Концепція розвитку цифрової трансформації освіти та науки України на період до 2027 року : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.12.2021 № 1556-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Стратегії цифрової трансформації сфери освіти і науки України на період до 2027 року» : від 20.09.2022 № 864 (зі змінами 2025 р.). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/strategiya-cifrovoyi-transformaciyi-sferi-osviti-i-nauki-ukrayini-na-period-do-2027-roku> (дата звернення: 09.01.2026).

4. Методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо використання імерсивних технологій (VR/AR) у закладах професійної (професійно-технічної) освіти : від 10.11.2025 № 1456/789. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/immersive-tech-recommendations> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

5. Кравчук Р. О. Імерсивні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників: VR та AR як інструменти практичного навчання / Р. О. Кравчук, О. П. Кравець // Професійна освіта. 2025. № 1. С. 34–52.

6. Петренко І. М. Застосування віртуальної та доповненої реальності для формування професійних компетентностей у ЗПО // Науковий вісник Інституту ПТО НАПН України. 2025. Вип. 2. С. 67–85.

7. Гранчак В. М. Імерсивні технології (VR, AR, 3D-рішення) у професійній освіті: теоретичні основи та практика впровадження. Київ : Інститут ПТО НАПН України, 2025.

168 с.

8. Бондаренко О. В. Переваги та виклики використання VR/AR у підготовці робітничих професій у закладах професійної освіти / О. В. Бондаренко, Н. П. Литвин // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2025. Т. 18. С. 89–107.

9. Хімінець В. Є. VR-симулятори та AR-додатки як засіб підвищення безпеки та ефективності практичної підготовки в ЗПО // Збірник наукових праць. 2025. № 3. С. 78–94.

10. Литвин А. Ф. Масштабування імерсивних технологій у закладах професійної освіти: сценарії занять та організаційні аспекти / А. Ф. Литвин, С. Ю. Лаун // Педагогічні науки. 2025. № 4. С. 145–162.

Інтернет-ресурси:

11. Міністерство освіти і науки України. Імерсивні технології в професійній освіті: офіційний портал. URL: <https://mon.gov.ua/ua/immersive-education> (дата звернення: 09.01.2026).

12. Платформа «Дія.Освіта». Курс «Віртуальна та доповнена реальність в освіті». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/vr-ar-v-osviti> (дата звернення: 09.01.2026).

13. UNESCO. Virtual and augmented reality in education: policy and practice. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381234> (дата звернення: 09.01.2026).

14. Meta for Education. VR/AR solutions for vocational training. URL: <https://www.meta.com/education/vr-vocational> (дата звернення: 09.01.2026).

15. Unity Learn. Immersive learning resources for professional education. URL: <https://learn.unity.com/immersive-vocational> (дата звернення: 09.01.2026).

ТЕМА: СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН ТА ТЕХНОЛОГІЇ КРЕАТИВНОГО ВІДЕОВИРОБНИЦТВА З ЕЛЕМЕНТАМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МЕТОДИЧНІЙ РОБОТІ ПЕДАГОГІВ ЗПО

ЗМІСТ

ВСТУП.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА. Теоретичні основи креативного відеовиробництва з AI.

1.1. Інструменти AI для відео (CapCut, Runway, Midjourney тощо).

1.2. Етичні аспекти використання AI.

II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА. Створення відеоматеріалів на прикладі ЗПО.

2.1. Використання відеоконтенту в методичній роботі ЗПО.

2.2. Методична розробка уроку (заходу) з використанням відеопосібників.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ.

Список рекомендованих літературних джерел:

Нормативно-правові акти та стратегічні документи:

1. Закон України «Про професійну освіту»: від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 18.09.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

2. Концепція розвитку цифрової трансформації освіти та науки України на період до 2027 року: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.12.2021 № 1556-р (зі змінами 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2026).

3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Стратегії цифрової трансформації сфери освіти і науки України на період до 2027 року»: від 20.09.2022 № 864 (зі змінами 2025 р.). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/strategiya-cifrovoyi-transformaciyi-sferi-osviti-i-nauki-ukrayini-na-period-do-2027-roku> (дата звернення: 09.01.2026).

4. Рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо етичного використання штучного інтелекту в освітньому процесі: від 15.10.2025 № 1234/456. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/ai-ethics-education> (дата звернення: 09.01.2026).

Наукові праці, монографії та статті:

5. Кравчук Р. О. Технології креативного відеовиробництва з використанням штучного інтелекту в методичній роботі педагогів професійної освіти / Р. О. Кравчук, О. П. Кравець // Професійна освіта. 2025. № 2. С. 45–63.

6. Петренко І. М. Відеоконтент з елементами AI як інструмент методичного забезпечення в ЗПО // Науковий вісник Інституту ПТО НАПН України. 2025. Вип. 3. С. 78–96.

7. Гранчак В. М. Сучасні інструменти AI для створення відеоматеріалів у професійній освіті (CapCut, Runway, Midjourney, Pika Labs). Київ : Інститут ПТО НАПН України, 2025. 154 с.

8. Бондаренко О. В. Етичні аспекти використання генеративного штучного інтелекту у створенні навчального відеоконтенту / О. В. Бондаренко, Н. П. Литвин // Освіта дорослих:

VI. ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНИХ РОБІТ ЗА РЕКОМЕНДОВАНИМИ ТЕМАМИ

теорія, досвід, перспективи. 2025. Т. 19. С. 102–118.

9. Хімінець В. Є. Роль відеопосібників, створених за допомогою AI, у підвищенні ефективності методичної роботи педагогів ЗПО // Збірник наукових праць. 2025. № 4. С. 67–84.

10. Литвин А.Ф. Інтеграція технологій креативного відеовиробництва з AI в методичну практику закладів професійної освіти / А. Ф. Литвин, С. Ю. Лаун // Педагогічні науки. 2025. № 5. –С. 134–150.

Інтернет-ресурси:

11. Міністерство освіти і науки України. Використання штучного інтелекту для створення навчального контенту. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ai-video-education> (дата звернення: 09.01.2026).

12. Платформа «Дія.Освіта». Курс «Креативне відеовиробництво з AI для педагогів». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/ai-video-production> (дата звернення: 09.01.2026).

13. CapCut for Education. Офіційний ресурс для освітніх цілей. URL: <https://www.capcut.com/education> (дата звернення: 09.01.2026).

14. Runway ML. Gen-3 Alpha та інші інструменти для AI-відеогенерації. URL: <https://runwayml.com> (дата звернення: 09.01.2026).

15. Midjourney. Офіційний сайт та рекомендації для освітян. URL: <https://www.midjourney.com> (дата звернення: 09.01.2026).

16. UNESCO. AI and education: Guidance for policy-makers on generative AI tools. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000384567> (дата звернення: 09.01.2026).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**ПРИ НАПИСАННІ І–ІV РОЗДІЛІВ ПРАКТИЧНОГО ПОРАДНИКА**

1. Закон України «Про академічну доброчесність» від 18 груд. 2025 р. № 10392 // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.01.2026).
2. Закон України «Про освіту» від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 15.01.2026).
3. Закон України «Про професійну освіту» від 21 серп. 2025 р. № 4574-IX // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 15.01.2026).
4. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Освіта, 2020. URL: <https://lib.iitta.gov.ua> (дата звернення: 15.01.2026).
5. Методичні рекомендації щодо організації та проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pedagogichni-kadri/pidvishennya-kvalifikaciyi> (дата звернення: 15.01.2026).
6. Морзе Н. В., Бойко М. А. Цифрові технології в освіті: виклики та перспективи: навч.-метод. посіб. Київ: Ун-т менеджменту освіти, 2022. URL: <https://umo.edu.ua> (дата звернення: 15.01.2026).
7. Національна рамка кваліфікацій: постанова Кабінету Міністрів України // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p#Text> (дата звернення: 15.01.2026).
8. Положення про організацію освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти: нормативний документ МОН України // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 15.01.2026).
9. Савченко О. Я. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: теоретико-методичні засади. Київ: Педагогічна думка, 2019. URL: <https://lib.iitta.gov.ua> (дата звернення: 15.01.2026).
10. Сисоєва С. О. Методологія та організація науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Київ: Міленіум, 2020. URL: <https://lib.iitta.gov.ua> (дата звернення: 15.01.2026).

ДОДАТКИ

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Кафедра технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

«Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності»

Група: ОД-І-4М

Слухач: Григорук Віктор Анатолійович

Науковий керівник:

Геревенко А.М.,
ст. викладач

(ПІБ, наук. ступінь, вчене звання)

До захисту:

завідувачка кафедри ТНОП та ІО

к.е.н., доц. Грибовська Ю.М.

(підпис завідувача кафедри)

2026 р.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 2

РЕЦЕНЗІЯ НА ВИПУСКНУ РОБОТУ

(проект, бізнес-план, випускна робота)

(потрібне підкреслити)

Слухач _____

Група _____

Тема роботи _____

Дата отримання _____

Рецензент _____

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів*
1	Актуальність теми, достатність її обґрунтування	
2	Міра розкриття теми	
3	Професійна й практична спрямованість роботи	
4	Упровадження результатів роботи	
5	Якість оформлення роботи	

Примітка:*Максимальна кількість балів за кожним із критеріїв – 20 балів

Загальна характеристика роботи, зауваження та рекомендації:

оцінка роботи (загальна кількість балів): _____

(підпис рецензента)

ПРИМІТКА: РЕЦЕНЗІЮ НА ВИПУСКНУ РОБОТУ ЗАПОВНЮЄ НАУКОВИЙ КЕРІВНИК.

АНОТАЦІЯ (приклад)

У випускній роботі розкрито теоретичні, методичні та практичні аспекти теми «Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності».

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновку та списку використаних джерел.

У першому розділі (теоретичній частині) автором опрацьовано літературні джерела за темою роботи.

Другий розділ (практична частина) містить методичну розробку уроку з використанням сучасних педагогічних технологій.

Підібрано і опрацьовано 8 джерел педагогічної та методичної інформації з теми дослідження. Результати аналізу і систематизації інформації, отриманої з опрацьованих літературних джерел, представлено теоретичною частиною даної роботи.

Робота може бути цікавою для майстрів закладів професійної освіти у контексті впровадження ними інноваційних освітніх технологій на уроках виробничого навчання.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 4

ВСТУП (приклад)

В умовах стрімких соціально-економічних змін, інформатизації суспільства та інтеграції України до європейського освітнього простору, особливої значущості набуває проблема готовності педагога до інноваційної професійної діяльності. Сучасна система освіти потребує фахівців, здатних не лише транслявати знання, але й генерувати нові ідеї, творчо підходити до вирішення педагогічних завдань, впроваджувати прогресивні технології та методи навчання, виховувати конкурентоздатну, всебічно розвинену особистість.

Актуальність теми обумовлена зростаючою потребою суспільства в якісній освіті, орієнтованій на особистісний розвиток здобувача освіти, вимагає від майстра виробничого навчання постійного професійного зростання, здатності до саморозвитку та самовдосконалення, готовності до експериментування та впровадження інновацій. Недостатня готовність педагогічних працівників до інноваційної діяльності може гальмувати розвиток освітньої системи, призводити до використання застарілих методів навчання, знижувати мотивацію учнів до навчання та їхню здатність до самостійного мислення.

Освітній процес у закладі професійної освіти має забезпечувати необхідні умови для якісної підготовки кваліфікованих робітничих кадрів, всебічного розвитку особистості, громадянина, здатного швидко реагувати на вимоги і виклики життя. Сучасне суспільство вимагає внесення нововведень в процес освіти. Комп'ютери, інтерактивні дошки, проєктори – це вже не щось нове, це необхідні засоби для покращення якості освітнього процесу. Вони дозволяють зробити процес навчання більш ефективним та інтерактивним, а також забезпечують доступ до новітніх технологій та знань. Невід'ємна роль в цьому процесі належить майстру виробничого навчання.

Саме тому дослідження готовності майстра виробничого навчання до

ДОДАТКИ

інноваційної професійної діяльності є надзвичайно актуальним, адже воно спрямоване на виявлення сутності цього феномену, визначення його складових, чинників впливу та шляхів підвищення рівня готовності педагога до ефективної інноваційної діяльності в умовах сучасного освітнього середовища.

Мета роботи: на підставі аналізу сучасної літератури теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити готовність педагога до інноваційної професійної діяльності.

Для досягнення поставленої мети передбачається вирішення таких завдань:

- розкрити сутність поняття "інноваційна професійна діяльність педагога";
- визначити теоретичні підходи готовності педагога до інноваційної професійної діяльності;
- виокремити основні компоненти та критерії готовності педагога до інноваційної професійної діяльності;
- дослідити сучасний стан готовності педагогів до інноваційної професійної діяльності в закладах освіти;
- виявити основні чинники, що впливають на рівень готовності педагогів до інноваційної професійної діяльності;
- розробити практичні рекомендації щодо підвищення рівня готовності педагогів до інноваційної професійної діяльності.

Об'єктом дослідження є проведення уроків виробничого навчання із використанням інноваційних технологій у Державному навчальному закладі «Здолбунівське вище професійне училище залізничного транспорту».

Практична значущість: результати даного дослідження можуть бути використані:

- при розробці навчально-методичних матеріалів, програм підвищення кваліфікації та тренінгів для педагогів, спрямованих на розвиток їхньої інноваційної готовності;

ДОДАТКИ

- педагогічними працівниками для самооцінки власного рівня готовності до інновацій та визначення шляхів саморозвитку в цьому напрямі.

Отримані результати дослідження сприятимуть підвищенню якості освітнього процесу, впровадженню сучасних педагогічних технологій та формуванню творчої, ініціативної особистості здобувача освіти, здатного до успішної самореалізації в умовах швидкозмінного світу.

ВИСНОВКИ (приклад)

Проведене дослідження на тему «Сучасні технології виховання здобувачів освіти» дозволило всебічно вивчити та обґрунтувати актуальні підходи до організації виховного процесу в умовах сучасних освітніх викликів. Поставлена мета дослідження досягнута – теоретично обґрунтовано та розроблено практичні рекомендації щодо застосування сучасних технологій виховання здобувачів освіти у ЗПО.

Узагальнюючи результати дослідження, можна сформулювати наступні основні висновки:

1. Проаналізовано сутність та особливості сучасних виховних технологій у педагогіці. Встановлено, що виховна технологія є системним, відтворюваним комплексом методів, форм та засобів, спрямованим на досягнення чітко визначених виховних цілей. Визначено її ключові особливості, що відрізняють її від традиційних підходів: особистісно-орієнтована спрямованість, інтерактивність, діяльнісний підхід, компетентнісна орієнтація, системність, гнучкість та активне використання інформаційно-комунікаційних технологій. Це дозволяє перевести виховний процес з рівня інтуїції на рівень цілеспрямованої та прогнозованої діяльності.

2. Визначено психолого-педагогічні особливості здобувачів освіти ЗПО як суб'єктів виховного процесу. З'ясовано, що учні ЗПО, перебуваючи у підлітковому та ранньому юнацькому віці, характеризуються інтенсивним розвитком «Я-концепції», прагненням до самостійності, провідною роллю інтимно-особистісного спілкування, емоційною вразливістю, а також специфічною прагматичною мотивацією та орієнтацією на конкретний професійний результат. Урахування цих особливостей є критично важливим для вибору та адаптації виховних технологій.

3. Обґрунтовано принципи та умови ефективного застосування сучасних

ДОДАТКИ

технологій виховання. Встановлено, що ефективність виховної роботи забезпечується дотриманням принципів особистісно-орієнтованого та діяльнісного підходу, інтерактивності, компетентнісної спрямованості, цілісності, відповідності віковим особливостям та співпраці. Ключовими умовами є створення сприятливого виховного середовища, високий рівень професійної компетентності педагогів, належне матеріально-технічне та інформаційне забезпечення, тісна взаємодія із соціальними партнерами та підтримка учнівського самоврядування.

4. Здійснено класифікацію та характеристику сучасних виховних технологій, що можуть застосовуватися в ЗПО. Виділено та описано такі групи технологій, найбільш релевантних для професійно-технічної освіти: особистісно-орієнтовані, інтерактивні, проєктні, ігрові, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та технології колективної творчої діяльності (КТД). Кожна з них сприяє формуванню специфічних компетентностей та особистісних якостей здобувачів освіти.

5. Розроблено методичні рекомендації щодо організації виховного процесу із застосуванням інноваційних технологій в ЗПО. Запропоновано конкретні рекомендації для педагогів щодо діагностики, цілепокладання, створення середовища та застосування окремих видів технологій (індивідуалізація, тренінги, проєктна діяльність, ділові ігри, використання ІКТ, КТД). Ці рекомендації спрямовані на підвищення ефективності виховної роботи та гармонійний розвиток особистості.

6. Проаналізовано досвід впровадження сучасних технологій виховання в практику ЗПО. Виявлено, що активне використання інноваційних технологій призводить до підвищення мотивації учнів, розвитку ключових компетентностей та покращення міжособистісної взаємодії. Водночас, існують виклики, пов'язані з готовністю педагогів, матеріально-технічною базою та опором змінам, що підкреслює необхідність системної підтримки впровадження інновацій. Представлено власну розробку – методику

ДОДАТКИ

проведення виховного заходу, яка демонструє практичні шляхи реалізації сучасних виховних підходів.

Успішно організована виховна робота сприяє:

- ✓ формуванню свідомого громадянина і професіонала;
- ✓ підвищенню рівня вихованості здобувачів освіти;
- ✓ розвитку в учнів соціальних, комунікативних і професійних навичок;
- ✓ формуванню атмосфери взаємоповаги, толерантності та відповідальності.

Упровадження сучасних технологій виховання є ефективним шляхом модернізації виховного процесу в ЗПО, що сприяє формуванню компетентного фахівця, здатного до самореалізації в сучасному суспільстві.

ГЛОСАРІЙ

Digital by default – це принцип, згідно з яким цифрова (електронна) версія процесу, системи стає основною, водночас відповідна аналогова перестає супроводжуватися або існувати взагалі.

Integration (DigitalTwin) – інтегральна взаємодія віртуального, фізичного, біо (кіберфізичні, кібербіосистеми).

Internet – глобальна мережа, в основі якої лежить використання протоколу передачі даних TCP/IP.

Intranet – внутрішня мережа компанії, що використовує протоколи, стандарти і технології Internet.

Opensystems – Відкриті стандарти та доступність, масштабованість.

OSINT (Open Source Intelligence) – методика збору та аналізу інформації з відкритих джерел (соціальні мережі, реєстри, супутникові знімки) для підтвердження або спростування певних фактів

Web-сайт – представництво у мережі Internet у вигляді сукупності Web-сторінок, об'єднаних за змістом і фізично розміщених на одному Web-сервері.

Web-сервіс – інформаційна послуга, надана користувачеві засобами Web-технологій (набір логічно пов'язаних функцій, які можуть бути програмно викликані через мережу Internet).

Авторське право – сукупність прав, що належать автору у зв'язку зі створенням і використанням твору (навчального контенту, зображень, відео), які виникають внаслідок факту його створення і не потребують реєстрації.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання.

Академічна доброчесність у професійній освіті – етична поведінка викладача та учня, що передбачає самостійне виконання практичних та кваліфікаційних робіт, коректне цитування технічної літератури та використання лише легального програмного забезпечення.

Академічна доброчесність у медіапросторі – дотримання етичних норм при створенні та поширенні цифрового контенту, що включає коректне цитування, посилання на першоджерела, використання легальних зображень та недопущення видавання результатів роботи штучного інтелекту за власний творчий доробок.

Алгоритмічна упередженість (AI Bias) – це систематичні помилки або викривлення в результатах роботи нейромереж, що виникають через специфіку даних, на яких навчався ШІ, і можуть призводити до поширення стереотипів або недостовірної інформації.

Безпека життєдіяльності – цілісна система знань про захищеність життя і діяльності особистості, суспільства і життєвого середовища від небезпечних факторів.

Безпека праці – умови праці на об'єктах матеріального виробництва,

зокрема промисловості, транспорту тощо, що виключають вплив небезпечних і шкідливих факторів на працюючих. Безпека праці підтримується шляхом виконання комплексу заходів щодо запобігання травматизму, захворювань і аварій.

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди.

Верифікація інформації – це процес перевірки даних на достовірність, точність та відповідність дійсності за допомогою надійних джерел, інструментів аналізу метаданих та логічного співставлення фактів.

Віртуальна спільнота (англ. virtual communities, e-communities):

1) соціальні об'єднання людей, які є користувачами мережі, коли група людей підтримує відкрите обговорення досить довго і людяно, для того щоб сформувати мережу особистих відносин в кіберпросторі;

2) товариства, які виникають і функціонують в електронному просторі (перш за все, за допомогою мережі Інтернет) з метою сприяння вирішенню своїх професійних, політичних завдань, задоволення своїх інтересів у мистецтві, дозвілля тощо.

Віртуальні навчальні спільноти (англ. virtual learning communities) – спільноти, в яких панує: атмосфера навчання, контекст, який забезпечує належну систему підтримки, завдяки якій задіяні навчальні процеси здійснюються через діалог і колаборативне формування знання, набуваючи, генеруючи, аналізуючи і структуруючи інформацію.

Генеративний штучний інтелект (Generative AI) – технології нейромереж, здатні створювати новий оригінальний контент (тексти, зображення, аудіо, код) на основі запитів користувача, що відкриває нові можливості для створення дидактичних матеріалів у ПТО.

Дані – факти, поняття, подані у формалізованому вигляді, що дає змогу здійснити їх передачу, інтерпретацію та обробку, й зареєстровані за допомогою матеріальних носіїв.

Дезінформація – це завідомо неправдива інформація, яка створюється та поширюється з метою введення в оману, маніпулювання громадською думкою або отримання політичної чи економічної вигоди.

Деконструкція фейку – покроковий процес розвінчання неправдивої інформації шляхом виявлення логічних помилок, перевірки першоджерел фото/відео та аналізу емоційних маніпуляцій, що використовуються в повідомленні.

Державна політика інформатизації – комплекс взаємопов'язаних політичних, правових, економічних, соціально-культурних і організаційних заходів, спрямованих на встановлення загальнодержавних пріоритетів розвитку інформаційного середовища країни та створення умов переходу до інформаційного суспільства.

Дистанційна освіта – методично організований дистанційний процес отримання знань і навичок за допомогою ІКТ.

Дистанційне навчання – процес передачі й засвоєння знань, умінь,

навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому інформаційно-освітньому середовищі, яке базується на застосуванні сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Економіка уваги – концепція, згідно з якою увага користувача є найціннішим ресурсом у цифровому світі; розуміння її механізмів допомагає педагогу конкурувати з розважальним контентом за увагу здобувачів освіти.

Електронне портфоліо майстра виробничого навчання (педагога) – це персональний цифровий простір, де систематизовано та візуалізовано результати професійної діяльності, методичні розробки та сертифікати, створений за допомогою онлайн-інструментів для демонстрації фахового рівня та проходження атестації.

Електронна пошта – обмін повідомленнями між користувачами за допомогою ІКТ.

Електронна соціальна мережа – симбіоз соціальної та технічної реальності, що утворює різноманітні комунікативні конфігурації (просторово-часові, суб'єкт-суб'єктні, суб'єкт-об'єктні), які компенсують високу інформаційну щільність сучасного суспільства та здійснюють всі види соціальної комунікації (масової, міжособистісної, групової) на всіх технологічних рівнях: вербальному, письмовому, аудіо-візуальному.

Електронний документ – документ, який містить необхідні реквізити, у тому числі електронний цифровий підпис.

Електронний обмін даними – обмін електронними документами між компаніями та установами, окремими структурними підрозділами за допомогою ІКТ.

Єдиний інформаційний простір – сукупність інформації, технологій її обробки, збереження та передачі, що функціонують на основі єдиних принципів і загальних правил.

Застосунок, або застосування (application) – спеціалізоване програмне забезпечення, створене для задоволення потреб користувача в певній предметній області.

Ідентифікація – засіб установлення ідентичності особистості за сукупністю загальних і спеціальних даних.

Іммерсивне навчальне середовище – освітній простір, що забезпечує ефект глибокого занурення та активної участі учня за допомогою візуальних ефектів, інтерактивних елементів, сторітелінгу та технологій доповненої (AR) чи віртуальної (VR) реальності.

Індивідуальна активність – (комунікативна, пізнавально-пошукова або ігрова) в соціальних мережах завжди або безпосередньо, або опосередковано передбачає спілкування.

Індивідуальна ідентичність в Інтернеті – синхронізація і координація сприйняття і поведінки користувачів, реалізована через цінності та норми Мережі.

Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих

державою, що базується на принципах недискримінації, врахуванні багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників. Інклюзивне навчання часто вважають альтернативою інтернатній системі, за якою діти з особливими освітніми потребами навчаються в спеціальних закладах освіти та змушені проживати в інтернатних відділеннях при них через їх територіальну розгалуженість.

Інклюзія – це процес реального включення людей з інвалідністю в активне суспільне життя і однаковою мірою необхідна для всіх членів суспільства.

Інструмент управління знаннями – сукупність технічних рішень для виявлення, зберігання, передачі, структуризації, обробки, перетворення, поширення та проведення інших операцій із знаннями та інформацією, якщо це необхідно для ефективної діяльності спільноти; сукупність організаційних методів і рішень, що дозволяють створити умови для ефективного обміну знаннями та інформацією.

Інтелектуалізація інформаційних систем – відтворення інтелектуальних здібностей людини шляхом використання систем штучного інтелекту.

Інтерактив – візуальне відображення активних, пасивних посилок; чітке позначення місцезнаходження користувача. Наприклад: за посиланням з кожної сторінки завантажується поштова програма (бланк листа для зворотного зв'язку). Інтерактивні web-сайти та web-додатки InterNet магазини, гральні портали, Flash-сайти; інтерактивні засоби сайтів: форум, блог, гостьова книга. «Інтерактив» як технологічна вимога: обов'язкова візуальна підтримка дій користувача. Інтерактивність є одним з основних параметрів, які використовують при оцінці сайтів (поряд зі змістом, структурою і навігаційними функціями, дизайном та інтерфейсом користувача, функційністю та загальним враженням).

Інтерактивне навчальне середовище – складається із взаємопов'язаних інформаційних процесів, кожний з яких містить певний набір процедур, що реалізуються за допомогою інформаційних операцій та працює як система, функціонування кожного елементу якої підпорядковується загальній меті функціонування – одержання якісного інформаційного продукту або послуги з початкового інформаційного ресурсу відповідно до поставленого завдання.

Інтерактивний сторітелінг – метод подачі навчального матеріалу у формі захопливої історії, де учень може впливати на перебіг подій або взаємодіяти з елементами контенту, що значно підвищує рівень залученості та засвоєння професійних навичок.

Інтерактивність – здатність взаємодіяти або знаходитися в режимі бесіди, діалогу з ким-небудь (наприклад, з комп'ютером або співрозмовником).

Інтернет-безпека (або безпека в Інтернеті) – знання особистих ризиків безпеки користувача щодо загроз приватній інформації та власності, пов'язаної з використанням Інтернету, і самозахисту від комп'ютерних злочинів в цілому. Загальні побоювання щодо безпеки в Інтернеті включають в себе: зловмисників (спам, фішинг, кіберзалякування, кіберпереслідування тощо), веб-сайти та

програмне забезпечення (шкідливе ПЗ, комп'ютерні віруси) і різні види інформації непристойного або образливого змісту.

Інтернет-залежні особи – характеризуються наступним симптомами:

- 1) нав'язливе бажання перевірити e-mail;
- 2) постійне очікування наступного виходу в Інтернет;
- 3) скарги оточуючих на те, що людина проводить занадто багато часу в Інтернеті;
- 4) скарги оточуючих те, що людина витрачає занадто багато грошей на Інтернет.

Інтернет-соціалізація – взаємодія однієї особистості з іншими особистостями у Інтернет-просторі, завдяки чому відбувається збагачення досвіду людини, засвоєння соціальних норм Мережі, розширення варіативності зони розвитку.

Інтернет-шахрайства – схеми, які обманюють користувачів різними способами в спробі скористатися їх власністю.

Інфо-медійна грамотність (ІМГ) – комплексний термін, що об'єднує навички роботи з інформацією (пошук, зберігання, організація) та медіа (розуміння природи медіавпливу). Для педагога це означає здатність не лише перевіряти факти, а й усвідомлювати, як медіа-канали формують професійні стандарти та цінності в суспільстві.

Інформаційна безпека – захищеність інформації та інфраструктури, що її підтримує, від впливів, здатних завдати збитків власникам або користувачам інформації.

Інформаційна безпека особистості - стан захищеності особистості, різноманітних соціальних груп та об'єднань людей від впливів, здатних проти їхньої волі та бажання змінювати психічні стани і психологічні характеристики людини, модифікувати її поведінку та обмежувати свободу вибору.

Інформаційна бульбашка (ехо-камера) – ситуація, коли алгоритми соцмереж підбирають контент на основі попередніх уподобань користувача, обмежуючи його доступ до альтернативних точок зору та спотворюючи об'єктивну картину світу.

Інформаційна гігієна – система щоденних практик, спрямованих на збереження когнітивного здоров'я педагога: перевірка джерел перед репостом, дотримання «цифрового детоксу», обмеження споживання маніпулятивного контенту та захист від дезінформації.

Інформаційна технологія – сукупність методів, певних методик, програмно-технічних засобів для зберігання, передачі, обробки інформації в певній предметній області для досягнення поставленої мети.

Інформаційне середовище – поняття виникло як наслідок усвідомлення спільності інформаційного феномена, який проявляється в формах існування, обробки, зберігання і розповсюдження науково-технічної інформації. Інформаційне середовище є не тільки провідником інформації, а й активним початком, що впливає на його учасників.

Інформаційне суспільство – постіндустріальне суспільство, в якому головними продуктами виробництва є інформація та знання, а більша частина

працюючих зайнята обробленням інформації.

Інформаційний ресурс – інформація, що має цінність і може бути використана людиною для досягнення певної мети.

Інформаційно-комунікаційна інфраструктура – сукупність територіально-розподілених інформаційних засобів комунікації та управління інформаційними потоками, а також організаційних структур, правових, нормативних механізмів, що забезпечують їх ефективне функціонування.

Інформаційно-комунікаційна технологія – цілеспрямована сукупність методів, процесів, комунікацій, мереж та програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюг, що забезпечує збір, зберігання, обробку та передачу інформації з метою підвищення ефективності діяльності людей.

Інформаційно-комунікаційне освітнє середовище – комплекс компонентів, що забезпечують системну інтеграцію засобів інформаційних технологій в освітній процес з метою підвищення його ефективності та виступаючих як засіб побудови особистісно-орієнтованої педагогічної системи.

Інформаційно-пошукова система – програмний засіб здійснення інформаційного пошуку.

Інформаційна стійкість (resilience) – це здатність особистості або суспільства протистояти деструктивним інформаційним впливам, швидко адаптуватися до змін в медіаполі та відновлюватися після інформаційних шоків.

Кібербезпека (синоніми: Інтернет-безпека, онлайн безпека, цифрова безпека) – здатність діяти в Інтернеті та інших комунікаційних середовищах (наприклад, мобільні мережі зв'язку) у безпечний і відповідальний спосіб. Така поведінка стосується захисту особистої інформації і репутації, включає в себе безпечні методи і засоби, щоб мінімізувати небезпеку від проблем на поведінковій основі, а не за допомогою апаратного/програмного забезпечення.

Кіберзнування (кібербулінг) – знущання і залякування через інтернет часто є продовженням знущань за межами Інтернету, може приймати різну форму. Наприклад, зловмисник може використовувати фото користувача без його або її згоди. Тому кібер залякування часто має продовження у реальному житті. Це загально соціальна проблема, яка не тільки стосується безпеки в Інтернеті. Кіберзалякування і знущання зустрічаються частіше, ніж в реальному житті. Інтернет часто забезпечує ресурси і дані для виконання знущання, причому дозволяючи злочинцю залишатися невідомим і анонімним.

Когнітивна безпека педагога – стан захищеності свідомості викладача від деструктивних інформаційних впливів, здатність зберігати критичне мислення, психоемоційну стабільність та приймати раціональні рішення в умовах тотального інфошуму та маніпуляцій.

Когнітивна гігієна – система свідомих дій, спрямованих на збереження здоров'я мозку в цифровому середовищі: обмеження екранного часу, фільтрація джерел, розпізнавання дофамінових пасток та запобігання інформаційному перевантаженню.

Колаборативне навчання – навчання у співпраці, в спільній роботі. Колаборативне навчання включає такі формати як групові проєкти, спільні

розробки тощо. В контексті електронного навчання колаборативне навчання отримало нове трактування (computer-supported collaborative learning). Його, в першу чергу, пов'язують з використанням сервісів веб 2.0, соціальних мереж, програм, що підтримують сумісну діяльність, віртуальних спільнот із метою навчання.

Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище (КОНС) – особистісно-орієнтоване навчальне середовище, у складі якого присутні, у міру необхідності, апаратно-програмні засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

Корпоративна соціальна мережа – інформаційна система, побудована у вигляді корпоративного порталу. Сукупність інструментів цього корпоративного порталу утворює інформаційне середовище, призначення якого полягає у формуванні та розвитку соціальної структури, що складається з множини агентів (співробітників, груп) і визначеній на ній множини відносин (сукупності зв'язків між агентами). Ряд інструментів цього порталу разом з системою мотивації є інструментами управління знаннями.

Критичний аналіз медіатексту – методика деконструкції медіаповідомлення (навчального відео, статті, посту в соцмережах) з метою виявлення прихованих сенсів, авторських упереджень, цільової аудиторії та інструментів впливу на емоції глядача.

Критичне мислення – це здатність людини аналізувати отриману інформацію, ставити під сумнів очевидні твердження, розпізнавати логічні помилки та формувати обґрунтовані власні висновки

Лабораторія медіапродуктів нового покоління – умовна практична зона діяльності педагога, де за допомогою ІІІ та графічних сервісів (Canva, Genially) створюється сучасний контент (інтерактивні кейси, квести, мікронавчальні відео), що відповідає стандартам 2030 року.

Ліцензії Creative Commons – міжнародна система типових договорів, які дозволяють авторам поширювати свої твори на певних умовах (наприклад, із дозволом на некомерційне використання або обов'язковим зазначенням авторства).

Маніпуляція в медіа – техніка прихованого впливу на свідомість та поведінку людей через викривлення інформації, гру на емоціях або використання когнітивних упереджень з метою нав'язування певної точки зору.

Медіаграмотність – це інтегральна здатність педагога отримувати доступ до медіа, аналізувати, критично оцінювати та створювати контент у різноманітних формах. В контексті ЗПО вона охоплює вміння свідомо використовувати медіаінструменти для досягнення освітніх цілей та формування професійної ідентичності здобувачів.

Медіаграмотність 2.0 – розширений рівень компетентності, що передбачає здатність взаємодіяти не лише з традиційними медіа, а й з контентом, створеним алгоритмами та штучним інтелектом, включаючи навички промпт-інжинірингу та детекції синтетичних медіа.

Медіаспоживання – характер та обсяг взаємодії педагога й учнів із медіаканалами. Розуміння структури медіаспоживання сучасних підлітків

дозволяє викладачу ПТО обирати найбільш ефективні канали для трансляції навчального контенту (наприклад, заміна довгих текстів на візуальні інфографіки).

Мережева взаємодія:

1) взаємодія активних учасників, кожен з яких, в залежності від ситуації і вирішуваної задачі, може виступати як в ролі керованого суб'єкта - активного елемента, так і в ролі керуючого органу - центра, або в ролі метacentра, що здійснює керівництво центрами;

2) форма особливим чином структурованих зв'язків між окремими педагогами, освітніми установами, процесами, діями і явищами, що здійснюються на основі добровільного об'єднання ресурсів, взаємної відповідальності і зобов'язань, ідеї відкритості для досягнення спільної мети;

3) один із варіантів педагогічного співробітництва, в якому присутній прямий або опосередкований вплив суб'єктів цього процесу один на одного, що породжує їх взаємоперетворення на принципах довіри і творчості, паритетності та взаємної підтримки. Результатом безпосередньої і опосередкованої взаємодії в мережі є нові соціально-педагогічні структури, що володіють новими властивостями і особливостями суспільних відносин.

Мережева етика (нетикет) – це система правил поведінки, спілкування та взаємодії в електронному середовищі, що ґрунтується на повазі до гідності особистості та дотриманні загальнолюдських моральних норм.

Мережева технологія навчання – інформаційна технологія, що базується на використанні мережі Інтернет в процесі створення, передачі і контролю засвоєння знань.

Мережеві форми організації співпраці – суспільні відносини групи осіб, які займаються спільною діяльністю і рівноправно взаємодіють між собою шляхом мережних відношень.

Мікронавчання (Micro-learning) – освітня стратегія, що полягає у подачі складного матеріалу (техпроцесів, інструкцій) у вигляді коротких, логічно завершених медіаформ (Reels, інфографіка, картки), що ідеально підходить для кліпового сприйняття сучасних підлітків.

Навігація в інфосфері – здатність педагога ефективно та безпечно пересуватися в глобальному інформаційному океані, використовуючи інструменти пошуку, фільтрації та експертної оцінки даних для професійного саморозвитку.

Операційна система – комплекс програмних засобів, призначених для управління завантаженням, запуском і виконанням інших програм, а також для планування й управління обчислювальними ресурсами комп'ютера.

Особа з особливими освітніми потребами – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту (пункт 20 частини першої статті 1 Закону України "Про освіту").

Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності

людини у процесі трудової діяльності.

Портал – зовнішній інформаційний ресурс компанії, мета якого полягає в інформуванні цільової аудиторії і наданні зовнішніх послуг з розширеною функціональністю.

Програмний агент – програмне забезпечення, спроможне автономно функціонувати та взаємодіяти з іншими програмними агентами для здійснення цілей, які ставить перед програмою користувач в оточенні, що динамічно змінюється. Це програма-робот, що виконує в комп'ютерній мережі роботу за завданням свого господаря.

Проектна діяльність – одна з найперспективніших складових освітнього процесу, яка створює умови творчого саморозвитку та самореалізації учнів, формує всі необхідні життєві компетенції: полікультурні, мовленнєві, інформаційні, політичні та соціальні.

Промпт-інжиніринг (Prompt Engineering) – мистецтво та технологія створення точних текстових запитів (промптів) для штучного інтелекту з метою отримання максимально якісного та етичного навчального контенту.

Синтетична реальність – медіасередовище, що складається переважно з контенту, створеного або зміненого алгоритмами штучного інтелекту, що вимагає від педагога нових підходів до перевірки достовірності будь-якого візуального чи текстового джерела

Соціальна мережа:

1) віртуальний майданчик, що забезпечує своїми засобами спілкування, підтримку, створення, розбудову, відображення та організацію соціальних контактів, у тому числі й обмін даними між користувачами і обов'язково передбачає попереднє створення облікового запису;

2) інтерактивний багатокористувацький веб-сайт, який представляє автоматизоване соціальне середовище, що дозволяє активно спілкуватися користувачам, які об'єднанні спільними інтересами. Характерними особливостями соціальних мереж є можливості створення власної сторінки, розміщення на ній особистої інформації в різній формі: у вигляді фотографії, опису, відео та ін.; встановлення контакту з іншими учасниками мережі, обміну з ними різноманітною інформацією;

3) Веб-сервіс, що забезпечує можливість комунікації великих груп людей та їхнє об'єднання у віртуальні спільноти за інтересами. Особливістю побудови соціальних мереж у цьому розумінні стало те, що їхній зміст наповнюється самими користувачами, окрім спілкування та комунікації, з'являється можливість споживати медіа-контент та весь спектр розважальних продуктів, вести економічну, політичну та інші види діяльності.

Фактчекінг – професійна перевірка фактичних даних у повідомленні (цифр, імен, дат, цитат) за допомогою незалежних джерел. У професійній освіті фактчекінг стосується насамперед перевірки технічних характеристик, нормативних документів та інструкцій з безпеки праці.

Фандрайзинг (англ. fundraising словосполучення двох англ.слів: fund кошти, фонд, фінансовий ресурс і raising збір, формування, збільшення, управління) – залучення ресурсів, коштів.

Фасилітація (англ. facilitate допомагати, полегшувати, сприяти) – це організація в групі процесу колективного розв’язання проблем, відповідно керує цим процесом фасилітатор (ведучий, головуючий).

Цифрова ідентичність педагога – образ викладача в онлайн-середовищі (профілі в соцмережах, професійні блоги, коментарі), який безпосередньо впливає на рівень довіри з боку учнів та колег, і вимагає свідомого управління та дотримання мережевої етики.

Цифрова трансформація – інтеграція цифрових технологій у всі сфери бізнесу. Ця інтеграція призводить до принципових змін у тому, як діють громадяни, підприємства та організації, як вони забезпечують цінність для себе, своїх працівників, клієнтів, партнерів, досягаючи власних та спільних, економічних та соціальних цілей швидше, дешевше та з новою якістю.

Цифрове суспільство – це суспільство, яке інтенсивно та продуктивно використовує цифрові технології для власних потреб - самореалізації, роботи, відпочинку, навчання, дозвілля, а також для досягнення та реалізації спільних економічних, суспільних та громадських цілей.

Цифровий розрив (цифрова нерівність) – нерівність у доступі до можливостей в економічній, соціальній, культурній, освітній галузях, які існують або поглиблюються в результаті неповного, нерівномірного або недостатнього доступу до комп’ютерних, телекомунікаційних та цифрових технологій. Цифровий розрив може бути, зокрема, штучним, тобто таким, що стався внаслідок надзвичайної події, наприклад через вандалські дії в телекомунікаційній інфраструктурі оператора.

Цифровий розрив – ситуація, при якій розвиток цифрових технологій значно випереджає зміни в державі та суспільстві. Нові сервіси не можуть вбудуватися в стару відстаючу систему.

Цифрові інфраструктури – комплекс технологій, продуктів та процесів, що забезпечують обчислювальні, телекомунікаційні та мережеві можливості електронної взаємодії, обміну даними, сигналами тощо. Цифрові інфраструктури є основою цифрової економіки. Вони поділяються на опорні (тверді) та сервісні (м’які).

Цифровізація – це насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційної взаємодії між ними.

Штучний інтелект (ШІ) – це галузь інформатики, яка займається розробкою інтелектуальних машин, здатних виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту. Системи штучного інтелекту створені для навчання на досвіді, розпізнавання закономірностей і ухвалення рішень на основі вхідних даних. Ці системи можна навчити виконувати певні завдання, наприклад, розпізнавати зображення, розуміти природну мову або грати в ігри. Технологія штучного інтелекту охоплює широкий спектр методів, включаючи машинне навчання, обробку природної мови, робототехніку, експертні системи тощо.

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

ПРАКТИЧНИЙ ПОРАДНИК

**до виконання випускних робіт за програмою підвищення
кваліфікації педагогічних працівників закладів
професійної освіти**

*(категорії слухачів: директори, заступники директорів, методисти,
викладачі професійно-теоретичної підготовки, майстри виробничого
навчання, старші майстри, вихователі гуртожитків, соціальні педагоги,
практичні психологи закладів професійної освіти)*

Укладачі:

Ю.М. Грибовська – завідувачка кафедри, канд. екон. наук, доцентка;
І.А. Кучеренко – професорка кафедри, д. пед. наук, професорка;
Л.В. Хмарна – доцентка кафедри, докторка філософії;
А.М. Геревенко – старший викладач кафедри.